

NR. 1
2008

31. ÅRGANG

Mortepumpen

INFORMASJONSBLAD FOR ELDRE I STAVANGER

Informasjonsblad for eldre
i Stavanger

Utgitt av:

Stavanger kommune
Oppvekst og levekår

Redaktør:

Stein Hugo Kjelby

Redaksjonskomité:

Inger Lied

inger.lied@stavanger.kommune.no

Helga Laake

hlaake@online.no

Halvor Ingebretsen

halvor.ingebretsen@gmail.no

Gerd Borgenvik

gebo80@msn.com

Stein Hugo Kjelby

skjelby@stavanger.kommune.no

Redaksjonens adresse:

«Mortepumpen»

Eiganes og Tasta
helse- og sosialdistrikt
Løkkeveien 99

Postboks 55, 4001 Stavanger

Tlf. 51 50 82 96

Bladet kommer ut 4 ganger pr.
år og sendes fritt til alle over
67 år i Stavanger kommune

Neste nummer kommer ut
6. juni 2008

Stoff må være i redaksjonen
23. april 2008

Forsidebilde:

Detalj fra Siri Gjesdals store
alterteppe i Nenset kirke i Skien.

Materiale: Ull, lin, syntetisk tre
og bladgull

Foto:

Privat foto

Opplag:

12.000 eksemplarer

Trykk og layout:

Allservice AS

4017 Stavanger

Internett:

www.stavanger.kommune.no

Publikasjoner

På redaktørkrakken:

Kultur og diskriminering?

I dette nummer av Mortepumpen skriver tidligere fylkeslege Egil Willumsen om diskriminering av eldre. I ulike eksempler, både selvopplevet og fra andres erfaringer, gir han tydelig uttrykk for den sannhet at eldre diskrimineres i ulike sammenhenger.

Hva som av den enkelte oppleves som diskriminering og hvordan den blir utført er svært individuelt. Noen er mer «hårsår» enn andre. Står du imidlertid på barrikadene og kjemper for din sak uten å bli tatt hensyn til, blir det klart en skuffelse for den det gjelder og for sakens innhold. Det trenger likevel ikke være noe diskriminerende i det.

Mange mener at kulturbyåret 2008 burde ha flere tilbud til og for de eldre. I september 2006, under planleggingene av 2008, var ca. 170 eldre samlet for å gi innspill til nettopp innhold til det europeiske kulturhovedstadsåret. Kritikerne har kanskje rett i at de ut fra dette hadde forventet et større tilbud til de eldre, og at det tilbudet som nå foreligger er diskriminerende lite. Men hva så?? Noen ganger og på enkelte steder er det nødvendig med særarrangement, eksempelvis på ulike institusjoner. Men utover det vil vel de fleste sette pris på en blandet forsamling av unge, voksne og eldre? Kultur er for alle. Mangel på egne arrangement for eldre trenger nødvendigvis ikke betegnes som diskriminering av denne gruppen!

BYPROFILEN

Siri Gjesdal

Tekst: Halvor Ingebretsen

Foto: Halvor Ingebretsen og private bilder

Mortepumpens utvalg av byprofiler har gjennom årene åpnet kunnskap og nærmere kjennskap til mange flotte personer. Vi har møtt såkalte «kjendiser» på et personlig plan og fått lov å se inn i deres spesielle verden. Det har vært politikere, håndverkere, arbeidere innen sosial omsorg, forfattere, mennesker som ofrer seg selv for å gi noe til andre.

Vi har også i året 2007 trukket fram kunstnere og kunstelskere, så vel profesjonelle som amatører. Det har vært en opplevelse å møte dem og deres ydmykhet som en bakgrunn for sine livsverk. Uten å la dette gå på bekostning av andre, må det være tillatt å nevne to kunstnere som er svært lite opptatt av seg selv, men som lever for sin kunst og gjennom den gir oss andre opplevelser av ulikt slag. Dem vi tenker på i nettopp **denne** forbindelsen, er kunstnerne Irma Bruun Hodne og Frank Wathne, som gjennom sitt enkle liv og i troskap til sin kunstformidling, setter seg selv i skyggen for at deres kunst desto bedre kan bli synlig.

Mortepumpen vil også i **dette** nummer trekke fram en kunstner som vi vel kan karakterisere under fellestittelen «*de stille i landet*», men som selv ikke ser seg som en sådan. Men **VI** gjør det. Det gjelder billed/tekstilkunstneren Siri Gjesdal, ekte «siddeisa», som er Ajax sin betegnelse for

en ekte, kvinnelig «siddis». Hun fremstår fra tid til annen i forbindelse med ferdige produkter som skal stilles ut eller avdukes. Og da er det alltid, og først og fremst hennes egne opplevelser av det produkt hun er ferdig med, som er viktig for henne å få fram. Enten det er utstilling i forbindelse med innvielsen av ny hurtigbåtterminal, eller det er tepper som er bestilt til kirker og forsamlingshus. Hennes siste produkt

Skissene bearbejdes grundig.

Alterteppe i Nenset kirke, Skien – 7 x 4,5 meter.

ble avduket i Kampen kirke i desember i fjor. Dette er nå på plass i kirkens menighetssal og gir en billedlig «oversikt» over kirkeårets gang. Billedveven er i en bredde på ca. 1 meter og med en lengde på ca. 6. Kirkeårets beskrivelse begynner i venstre kant med adventstiden og så følges kirkeårets inndeling i den videre utforming. Sentralt er KORSET plassert og vevet inn på en helt spesiell måte for å understreke dette symbolets viktige, – viktigste rolle gjennom hele kirkeåret.

Så treffer vi da Siri Gjesdal. Og vi vil vite mer om henne, hennes kunst og inspirasjonskilder. Men først må vi ha noe av hennes bakgrunn, og da går vi inn på hennes «CV», som det heter, hvor vi finner opplysninger om vedkommendes utdanning, tillitsverv, utsmykkingsoppdrag, utstillinger, kollektive og separate osv. osv. Etter å ha fått sett Siri Gjesdals CV, fikk undertegnede tanker om å måtte be redaktøren om ekstra spalteplass, utover det som ellers er tildelt omtale av den valgte byprofil. Men la oss heller i stikkordsform bli kjent med henne ved å ta et utvalg av aktiviteter, prosjekter, tillitsverv etc. etc.

Født i Stavanger

fra og med 17. juli 1941 og fram til i dag.

Vi nevner dette selv om vi vet at vi derved har syndet mot det generelle forbud om å oppgi en kvinnes alder. Men i dette tilfellet gjør vi det med frimodighet i visshet om at hun bærer sin alder ualminnelig godt. Det viser da hele hennes engasjement oss, idet hennes hverdag må ha mer enn 24 timer. Hun gikk ut fra Bergen lærerskole og fortsatte ved Course de la tapisserie Moderne i Geneve i årene 1971–73. Stavanger lærerskole i forming og spesialpedagogikk 1977–78 og Kunstskolen i Rogaland i tre år.

Tillitsverv

har hun hatt i fleng: Styreleder og medlem samt medlem av jury i NKR (Norske Kunsthåndverkere Rogaland som nå heter det samme, men med Vest Norge byttet ut med «Rogaland») Hun er p. t. fram til 2010 medlem av Rogaland fylkes utsmykkingsutvalg og med i Regionalt Samarbeidsutvalg. Hun har også fra 1996 til 1998 vært medlem av Stavanger kommunes utsmykkingsfond.

Offentlig utsmykking,

representerer en lang liste hvor vi sakser noen få oppdrag, så som Mobil Stavanger, Stavanger Universitetssykehus, Rogaland

Fargenyansene er viktige.

fylkesbygg, Dirdal kapell, Åsen sykehjem, Tasta kirke, Kampen kirke, SR bank, Krematoriet i Stavanger, Horten Sentralkirke, Nenset kirke, Hafrsfjordsenteret, Tasta sykehjem og ikke minst messehakler til Stavanger domkirke. Dette er bare omtrent 1/3 del av hva vi kunne nevne.

Dessuten har hun arbeidet fram faner til en lang rekke skoler i vårt distrikt, så som: Vardeneset, Heia, Vardeneset idrettslag, Kvernevik skolekorps, Sola videregående skole, Tau skole, Randaberg videregående skole, Gand videregående skole og Tastarustå skole.

Hun er tildelt en rekke stipender, bl. a. Stavanger kommunes kulturstipend.

Utstillinger

er det mange av, både separate og offisielle i inn og utland. La oss bare nevne noen få, internasjonale fra den lange listen på til sammen 43 steder, for eksempel: Palais des Nations, Geneve – Trame dåutore, Chieri, Italia – Textile kunst, Graz, Østerrike –

Nordens hus i Reykjavik – Rosemarie Kozcy studio show i New York – Tekstilforum Herning i Danmark. I tillegg til alt dette også Fransk kultursenter, Vestlandsutstillingen og en mengde innenlandske steder.

Likte tidlig kreative sysler

Vi ber henne fortelle litt om hva som førte til at hun ble utøvende kunstner. Hun svarer spontant at hun alltid har likt «å lage ting». Ikke bare å tegne, men i stor grad også å sy.

– *Som barn ble vi oppdratt til å være kreative og lage mest mulig av ingenting. I Geneve, hvor jeg bodde noen år, ble jeg kjent med en fantastisk kunstner ved navn Rosemarie Koczy, som for øvrig var æresmedlem i New Yorks Guggenheim museum. Jeg fikk gå to år på kunstscole hos henne. Og den tiden anser jeg som den viktigste årsaken til mitt kunstvirke, forteller hun. Videre understreker hun at naturen har vært og er en stadig inspirasjonskilde til*

Kirkårets gang, Kampen kirke, Stavanger. Avduket desember 2007.

Utallige utstillinger i inn- og utland.

hennes arbeider, spesielt dens utrolige mangfoldighet. Skjønnheten i hver lille detalj, lys og årstidenes skifte. – *Dette gleder meg virkelig og da får jeg mange ideer.* Hun føler både styrke og svakhet og blir lett begeistret ved dette. Men det er en hake ved det: – *Ideene er bare ikke like gode nok, alle sammen. Derfor må jeg bruke tid til å vurdere dem.*

Hun råder over mange uttrykksmåter og teknikker. Men hun sier selv at hun først og fremst er tekstilkunstner. – *Jeg liker for øvrig også godt tegning. Jeg har bl. a. vært med på Vestlandsutstillingen nettopp innenfor denne kunstarten. Men det er tekstilkunstner jeg i første rekke er.*

– *Dersom du har et spesielt arbeid du setter særlig pris på, si litt om det, ber vi.* – *Jeg er mest opptatt av det jeg holder på med akkurat der og da. Hvis jeg skulle velge et stort arbeid, måtte det bli alterteppet i Nenset kirke i Skien. Der har de også bedt meg om å lage to nye messehaler i 2008. Og det gleder jeg meg selv-sagt til.*

Kirkekunsten: En stille preken

Vi har nevnt det allerede: Siri Gjesdal oppleves som ydmyk i forhold til sin kunst og lager ikke blest om seg selv. – *Men hvordan opplever du at din kunst blir mottatt av publikum?* Også her er hun knapp med svaret, men uttrykker tilfredshet og glede ved å få positive reaksjoner på sine arbeider. – *Det er utrolig hvor mye et menneske tåler av gode ord,* er hennes knappe kommentar til **det**. Hun fortsetter imidlertid med å si at når hun holder på med et oppdrag, så konsenterer hun seg først og fremst om nettopp **det**. – *Når skissen er ferdig, trenger den modning, tid og kritisk vurdering. Og det tar jeg meg skikkelig tid til. Da har jeg også behov for å pusle med andre ting før jeg arbeider videre. Jeg vil så gjerne at alt jeg gjør skal være til Guds ære. Kirkekunsten mener jeg skal være en «stille preken», der noe av det kristne evangelium visualiseres.*

Og slik slutter en liten samtale med en stor kunstner.

ST. BERNHARD

Historisk fjellpass mellom Sveits og Italia, munkekloster og hospits, og som har æren av å gi navn til en berømt hunderase.

De fleste veifarende idag er på vei sydover mot AOSTA – dalen og Italias sol og varme, faller for fristelsen til å nytte den 1880 m lange tunnelen under det kjente fjellpartiet St. Bernhard, eller GRAND SAINT BERNARD som det vanligvis skrives på kart og turistbrosjyrer.

Sommerhalvåret, mai – oktober, er fjellpasset åpent for kjøretøyer og inviterer for den som vil avse noe tid, på mange interessante inntrykk og opplevelser. Omkranset av ville alpefjell med høyde opp til 3–4000 m.

Gjennom århundrer har tusenvis av vandrende handelsmenn, arbeidere, artister, tiggere, keisere, paver, pilgrimmere, hatt sin vei over fjellpasset, sommer og vinter.

Dyp sne, vind, tåke og risiko for sneras, kunne gjøre den 25 km lange turen til en farefull ferd. I tillegg tyver og røvere som torturerte og drepte de veifarende.

Også «NAPOLEON med sin hær over alpine drog». Året var 1800 og mai måned, straks etter at sneen var forsvunnet. Napoleon var på veg til slaget ved MARENGO i Østerrike. Ridende på et muldyr hadde han i sitt følge 40 000 soldater, 500 hester og 55 kanoner. Disse kanonene var demontert, lagt i hule trestammer og hver stamme trukket av 20 soldater.

BERNARDO de Mentone

Legenden forteller at Bernardo di Mentone var født i Savoy i slutten av det 10. århundre og sønn av en rik baron Richard di

Mentone. Bernardo vokste opp som en høy og sterk ung mann.

Det ble en stor skuffelse for hans far når Bernardo kom tilbake fra studier i Paris og sa at han ønsket å bli en munk. Hans far hadde ganske andre fremtidsplaner for den unge mann. Faren fikk i stand et giftemål med en velstående ung dame og forsøkte å påvirke Bernardo til å akseptere en posi-

sjon som lord av Savoy. Men natten før
bryllupet, rømte han hjemmefra.

Bernardo ble en såkalt frittstående kir-
kemann. En sann kristen, edel som en due
og sterk som en løve, ifølge legenden.
Denne beretter videre at en dag kom en
håndfull pilgrimmer og sa de hadde blitt
angrepet i passet av kjempedjevelen PRO-
CUS. Bernardo tok imot utfordringen, reiste
til passet og drepte djevelen.

Denne hendelsen er symbolsk fremstil-
let i statuen over den hellige St. Bernardo.
«Den som klatrer i alpine og under min
beskyttelse, fortsett med meg til himme-
lens hus».

Denne inskripsjonen står på statuens
sokkel.

St. Bernardo på sokkelen peker mot
fjellpassets høyeste punkt – 2473 m og
noen få hundre meter fra den italienske
grensen. Han tok initiativet til at det ble
anlagt et overnattingssted, og som
gjennom århundrer har utviklet seg til å bli
det kombinerte munkekloster og hospits vi
kjenner i dag.

Virksomheten ivaretas av munkene tilhø-
rende St. Augustin ordenen og består i dag
av ca. 70 – 80 personer. De fleste under 35
år og med en gjennomsnittlig «tjenestetid»
på 8 år. Den tynne luften er en belastning
på hjertet.

Munkene deler sin tid mellom bønn, stu-
dier og praktiske gjøremål. De har også
oppgaver utover området, bl.a. i kloster/
hospits på SIMPLON fjellpass, kirkearbeid
i distriktet, skolevirksomhet i Aosta og Lau-
sanne, og misjonsvirksomhet i Tibet og på
Formosa. Etter at tunnelene gjennom SIM-
PLON og GRAND SAINT BERNARD ble
bygget, er det opprinnelige behov – hjelp til
veiførende, ikke det samme lenger. Men
gjestfriheten er der nu som før.

Tidligere ble det ikke krevet noen beta-

ling av de hospiterende. I takknemlighet
ble det i årenes løp lagt igjen som betaling
mange rare gjenstander, fra souvenirer til
historier. Det meste er tatt vare på og kan
idag studeres i klosterets museumsavde-
ling, foruten de redskaper, inventar o.l.
som har vært brukt i klosteret gjennom
flere hundre år.

Mange er de fortellinger og legender
som er blitt fortalt og skrevet om den kan-
skje mest berømte hunderase – St. Bern-
hardshunden. Hunden som fikk navnet etter
den tidligere omtalte Bernardo, kom til
klosteret/hospisset omkring 1660 – 1670
som en gave. Hundens opprinnelige hjem-
land skal være datidens Assyria, datert fra
2500 år siden. Krieger og handel førte rasen
fra Asia til Grekenland og Rom. Romerne
brakte hunden som vakthund ved militære
poster. Hunden var opprinnelig mindre og
glatthåret. En vellykket kryssning med
Newfoundlander i 1855, frembragte den
hund vi kjenner i dag. Resultatet ble et stør-
re og kraftigere dyr med tykt, kort hår, langt
nok til å gi god beskyttelse mot kulde, og
kort nok til at ikke sneen fikk feste seg.

Sammen med munkene fra klosteret er

mange menneskelig blitt reddet fra en kold død i sne, kulde og tåke. Hundens sterke luktesans gjør ham i stand til å finne forulykkede begravet i sne eller bortkommet i tåke. Dens vide bryst og store tyngde var en fordel når sneen skulle pakkes slik at den reddede kunne følge ham. Hunden er ofte blitt avbildet med den lille kaggen festet til hundens hals og fylt med brandy. Det har ifølge munkene ikke vært praktisert. Derimot har hunden vært med og båret varm te med vin, brød og klær til den veifarende som hadde behov for hjelp.

Så en liten historie til slutt.

Jeg nevnte Napoleon som passerte over passet i 1800. Til alle soldatene og hestene trengtes mat. Klosteret / hospisset og distriktet fremskaffet 879 kg kjøtt, 1774 kg ost og 21724 flasker vin. Grunnen til denne oppstilling er at betalingen for disse varer aldri er blitt innfridd. Regningen er flere ganger blitt presentert for de franske myndigheter, senest for president Mitterand. Men etter det jeg forstår, så tas saken ikke så alvorlig lenger fra noen av partene, slik det sømmer seg blandt gode naboer.

Kristian Grønn

Rådgivningskontoret for pensjonister

Trenger du hjelp til følgende problemer:

- fyller ut skjemaer, søknader, selvangivelsen m.m.
- råd i arvespørsmål eller skrive testamente
- overføre eiendom (hus eller hytte) til barna
- finne frem til rett person eller kontor som kan løse problemet for deg
- hvor du skal henvende deg vedrørende pensjonen din
- behov for en samtale om noe som plager deg
- andre problemer?

Da er det mulig at **Rådgivningskontoret for pensjonister** kan hjelpe deg.

Kontoret har åpent alle dager fra mandag til fredag mellom 10.00 og 12.00, men stengt de dagene/ukene som grunnskolen har ferie.

Rådgivningskontoret drives av Fellesutvalget for pensjonistforeninger i Stavanger. Rådgivningen er gratis og er et tilbud til alle pensjonister.

Vår adresse er Kongsgaten 43, inngang fra Parken. Ring gjerne og bestill time på **telefon 51 50 78 90**.

Formiddags/eldretreff:

Et viktig redskap i menighetens tjeneste

Tekst og foto: Halvor Ingebretsen

Humanitære, kommunale og tverrpolitiske organisasjoner, scorer høyt på velferdstiltak for eldre og enlige, når de med flotte tilbud knytter våre eldre til sin virksomhet. Tiltak som gjør hverdagen lysere for mange.

En gruppe som driver like aktivt med dette, er byens menigheter. Som kanskje ikke har samme mulighet til å promotere seg selv på dette viktige området. Mortepumpen vil derfor gjerne rette søkelyset også på disse. Som med små økonomiske midler, men med massevis av iver og kjærlighet, står på for å gi menighetens eldre garde del i de goder vårt samfunn har til rådighet.

Vi har tatt oss en tur til en av menighetene i byen, en onsdag i november i fjor, for å se, høre og oppleve hva som tilbys på disse treffene. Av de menighetene som ligger i front for slikt arbeid, valgte vi Madlamark menighet for å få et innblikk i hvordan og hvorfor dette har så stor betydning for *deres* menighet. Og også for dem som hver måned gir tid, arbeid og økonomi for å legge til rette program med lærdom, forkynnelse og underholdning som er forank-

ret i menighetens liv og virke. Og typisk denne gang, et humørfyllt kåseri av rektor John Askeland ved Lunde skole på Hundvåg om at *—en god latter forlenger livet—*, eller gjør den det? Askeland hadde omformulert temaet til *—forlenger en god latter livet??* Det ble en festlig og lærerik halvtime med skjemt og alvor, «lott å løye» og viste at et eldre/formiddagstreff ikke er et sted hvor «hengehoder» samler seg. Tvert i mot.

Formiddagstreff hver annen uke

Idet menighetssalen i Madlamark kirke er i ferd med å fylles, får vi tak i en av ildsjelene i dette arbeidet, Liv Bodil Kallelid, for øvrig aktiv i sin andre periode som medlem av Stavanger kommunes eldreråd. Men det er ikke på grunn av hennes engasjement **der** at vi utfordrer henne til en samtale, men at hun er en av dem som på en spesiell måte brenner nettopp for dette arbeidet. Vi ber henne fortelle hvorfor det satses så meget på nettopp *dette*, da vi vet at slike treff arrangeres så ofte som annenhver ons-

Madlamark kirke.

dag fra klokken 11 og to timer framover om formiddagen i menighetssalen i Madla-mark kirke.

– *Jo, fordi vi mener at en slik form for fellesskap er viktig for tilhørigheten i menigheten. Vi vil på denne måten gi et tilbud til den enkelte og en mulighet til på en naturlig måte å treffe andre mennesker. Samtidig kan et slikt fellesskap gi den enkelte noe å tenke på som kan være til både praktisk og åndelig hjelp i det som hører livet til.* Hun understreker videre at de selvsagt ønsker at denne virksomheten skal føre til en nærmere tilknytning til kirken og det budskap kirken har å formidle.

Solid organisering

Og arbeidet er solid organisert. Tre personer har hovedansvaret. Foruten henne selv er også Helga Tveit og Asbjørn Myrset med og deler ansvaret for det som tilbys. – *Vi er jo også pensjonister og trenger å være så pass i antall for å legge til rette det de mange skal få del i. Programmet for et halvt år lager vi sammen, men fordeler ansvaret for de enkelte samlinger på hver av oss.* Hun unnlater ikke å nevne de mange som også administrativt er med,

En av de tre lederne for disse treffene, Liv Bodil Kallelid ønsker velkommen og ledet treffet med fast hånd.

ikke minst den dyktige «kjøkkengjengen» på 7 damer som lager smørbrød og koker kaffen. Noen av disse 7 har stått på med dette i over 20 år. (Hvem disse er vil våre lesere finne under bildet av dem sammen med matfatene som er klar for servering.) I tillegg har de fast pianist, tre referenter som hver i tur og orden leser referat fra det foregående møte og hun kan ikke nok prise det arbeidet vaktmesteren gjør for at alt, både teknisk og praktisk skal fungere optimalt. Og fungerer gjør det virkelig og derfor er inntrykket å ha vært til stede nettopp det: Her er ingenting tilfeldig, men solid planlagt. Og det øker lysten på å komme igjen neste gang. Kallelid nevner også at de onsdagene som er mellom de faste møtene, inviterer menigheten til såkalt «vaffeltreff» i kirken. Derved er menyen også nevnt. På disse samlingene har man ikke noe annet program enn – nettopp vafler, – en samling uten program, men som er et populært tiltak.

God oppslutning

På samlingen onsdag 28. november i fjor,

Den ansvarlige matkomiteen klar til servering, fra v.: Magnhild Lode, Randi Finnestad, Helene Bergsaker, Karoline Evertsen og Tordis Økland. Aslaug Tuxsen var ikke til stede denne dagen.

Menighetssalen var stappfull, slik at vi måtte mikse to bilder sammen for å få med alle. Som man vil se, var det kun fire stoler ledige.

da Mortepumpen besøkte menigheten, var menighetssalen stappfull, og Kallelid forteller at jevnt over møter det fram opp mot 75 kvinner og menn. – På en «god» dag kan vi være opptil 100 personer også, smiler hun tilfreds og understreker på den måten at dette er et arbeid både hun og medarbeiderne brenner for og er glade over å få være med i.

Møtene for hvert semester trykkes opp i en egen folder. Programmet er variert, så som foredrag over aktuelle tema, reiseskildringer, bibeltimer, skoleelever, fortrinnsvis fra Madlavoll skole kommer med sangprogrammer. Andakt er selvsagt en naturlig del av programmet. Og to ganger i halvåret bidrar noen i menigheten med å fortelle opplevelser fra sin egen barndom, som har gjort spesielt inntrykk på dem.

– Ellers har vi hatt nyttige besøk med gode råd fra tannpleiere/leger, apotekere, kostholdsekspert osv. – Hun legger heller ikke skjul på at den gode praten i pausen er viktig for at samlingen skal bli vellykket.

Eldretreff i alle menigheter

– Hvor mange av byens menigheter driver et slikt arbeid for eldre, tror du? spør vi –

– Jeg vet at alle de 17 menighetene vi

har i byen, har tilbud for eldre. Arbeids- og møteformen kan være forskjellig. Men frekvensen på møtene kan nok variere noe. Noen møtes en gang i måneden, og andre, slik som vi her i Madlamark hvor vi har funnet ut at annen hver uke er et fint tilbud som også fører til at man blir godt kjent med hverandre som menighetslemmer. Dette, vil jeg tro, fører også til en effekt som kommer fram møte til våre vanlige gudstjenester til gode. Man opplever et fellesskap som har betydning både for hverdag og fest.

– Er dere flinke og frimodige nok til å reklamere for de gode tilbudene dere har?

– Vi skulle så gjerne nådd lenger ut, selvfølgelig. Vi setter nå opp halvårsplaner i blokkene i bydelen vår og oppfordrer alle vi kan få kontakt med om å spre invitasjonen videre. Å annonsere i avisene blir for kostbart. Derfor utnytter vi de mulighetene som vi har og stoler ellers på «munn til munn»-metoden. Det betyr mye for oss å gjøre samlingene våre attraktive, sier Liv Bodil Kallelid til slutt og anbefaler alle som ønsker seg et godt fellesskap til å delta på samlinger av denne karakter i sin egen menighet.

Pensjonistuniversitetet

- 10 år i kulturens tjeneste

I år er det Stavanger, sammen med Liverpool riktignok, som får bære tittelen *Euro-peisk Kulturhovedstad*. Vi håper selvsagt at kulturen – i sin fulle bredde – vil blomstre hele året, og for oss alle. Det viktigste er likevel de ringvirkninger året skaper; *den kulturelle vekst i de følgende år*.

I den forbindelse er det naturlig å peke på at *uavhengig* av det offisielle program og andre annonserte poster for 2008, har det vært drevet, og drives det i dag, og vil det etter all sannsynlighet *fortsatt bli drevet, viktig kulturvirksomhet på mange nivåer i byen vår*.

Vi tenker ikke bare på det som har skjedd og skjer i teateret og konsertsalene og museene og kunstgalleriene, men også den kulturelle virksomhet som skjer i barnehagene og skolene, høyskolene og universitetet og sist men ikke minst i de mange organisasjoner, foreninger og lag som det finnes så mange av i byen vår. For både før og nå og etter 2008, vil alle disse – gjerne sammen med små og store kunstnere – fortsette å gjøre en innsats på det kulturelle feltet. Noe som lett blir oversett i kulturhovedstadsretorikken.

I all ubeskjedenhet vil for eksempel undertegnede peke på den kulturaktivitet Pensjonistuniversitetet i Stavanger har drevet siden starten for 10 år siden – en aktivitet vi driver også i dette kulturåret, og som vi garantert kommer til å fortsette med neste år, og året deretter, og deretter ...

Pensjonistuniversitetet i Stavanger har i dag over 300 medlemmer. I tillegg har vi en lang rekke *ikke*-medlemmer, som likevel møter mer eller mindre fast på hvert møte. Møtene våre er i utgangspunktet åpne for alle pensjonister over 60 år!

Vi har 9 møter i året og samler hver gang nær 300 tilhørere. Det hender imidlertid – når vi har særdeles populære og kjente forelesere – at det kommer rundt 400. På grunn av dette, har vi derfor vært nødt til å leie møtesalen både i 1. og 2. etasje i Folkets Hus.

Forelesningene er det vi gjerne kaller *populærvitenskapelige*. La oss nevne noen som har besøkt oss i de senere år. Kåre Willoch og Torbjørn Jagland, Gerd Ragna Bloch-Thorsen og Jacob Jervell, Ingjerd Egenberg og Geir Lundestad, Jan Egeland og Ingrid Eide, Bernt Hagtvedt, Unni Wikan og Guri Hjeltnes, Hans-Wilhelm Steinfeld, Frank Aarebrot og Liv Bliksrud, Bjørn Hemmer og Elisabeth Aasen, Hild Sørby og Berthold Grünfeld, bare for å nevne noen!

I 2008 skal vi som vanlig i vårsemesteret ha fem (5) foredrag. Vi begynner i januar med vår egen *Gunnar Roalkvam*; lektor, forfatter, historiker og sist, men ikke minst, *lyriker*. Han spenner over et stort register, og er nettopp blitt medarbeider i det nye store historieverket om Stavanger. Han er dessuten forfatter av musikalen *Byterminalen* og mange kjente Stavangervisere.

Neste foreleser – det blir i februar møtet – er professor *Eva Lundgren*. Hun er egentlig norsk – sørlending – men etter mange års ansettelse på Universitetet i Uppsala, tas hun ofte for å være svensk. Hun er imidlertid så norsk som noen, utdannet sosiolog med et stort forfatterskap bak seg. Spesialiteten er feministisk teori, kjønn-, makt- og voldsforskning.

Deretter, i mars, følger *Monica Kristensen Solås* – glasiolog, meteorolog, polfarer og forfatter. Hun har vært leder for 2 ekspedisjoner til Sydpolen, men har vakt mest vitenskapelig interesse ved sitt forskningsarbeid både i Arktis og Antarktis. I 1989 ble hun – som den første kvinne i historien – tildelt den prestisjefylte Founder's Medal, og i 1991 påtok hun seg å koordinere et treårig forskningsprosjekt i Antarktis. I de senere år har hun hatt flere lederstillinger, bl.a. var hun i en periode generalsekretær for Redningsselskapet.

I april var det meningen at Øyvind Foss skulle forelese om studentopprøret i 1968. Han har imidlertid meldt avbud. I stedet har vi klart å få førstekonservator *Harald Hamre* ved Stavanger Sjøfartsmuseum til å forelese. Han har gjort seg kjent som forfatteren av boken om Skipsfarten i Stavanger i 1870-årene, dessuten som en populær foredragsholder, og nå som leder for forprosjektet for et flerbinds bokverk om Stavanger bys historie, som nettopp er startet.

Sistemann ut (i mai) er en representant for næringslivet, administrerende direktør i Schibsted, Eivind Thomsen. Vi tror at hans foredrag vil interessere oss godt voksne i

særdeleshet. Han skal nemlig snakke om papiravisene – vil de overleve, eller må vi bare forholde oss til internett i fremtiden? Eivind Thomsen er for øvrig ektefødt barn av kjente og kjære avisfolk i Stavanger, journalisten Ruth Thomsen og gammelredaktøren selv, Per Thomsen. Så i dette tilfelle må vi vel ha lov til å spenne forventningene høyt.

Når det gjelder høstsemesteret, har vi allerede to av foreleserne klare. USA-spesialisten, professor *Ole Moen* skal på møtet i september snakke om høstens presidentvalg i USA. Han har for øvrig nylig skrevet en bok om alle presidentene! Oktobermøtet er ikke klart enda, men i november kommer lege, psykiater, professor, tidligere statsråd og president i Røde Kors, forfatter og nå pensjonist *Astrid Nøklebye Heiberg* og foreleser for oss. Vi antar at hun har mye å fortelle fra sitt lange liv og mangfoldige virksomhet.

I 2009 er det 150 år siden Knut Hamsun ble født, og vi kan forsikre alle venner av Pensjonistuniversitetet at vi allerede har sikret oss en fremragende foreleser!

Hvorfor all denne virksomhet?

Hva er det som driver oss?

For det første ikke bare tror vi, men *vet* vi, at dagens pensjonister er nysgjerrige og *bevisst* opptatt av å utvide sin horisont, og å holde seg både fysisk og intellektuelt i aktivitet. Pensjonistuniversitetet har derfor som sin store oppgave stadig å kunne tilby denne aldersgruppen både intellektuelle og kulturelle utfordringer i form av kunnskapsmettede, interessante og aktuelle foredrag, samtidig som vi ivaretar behovet

for en sosial møteplass. Og det klarer vi også!!

Pensjonistuniversitetet ønsker Morte-
pumpens lesere et godt nyttår, og velkom-
men til møtene våre i 2008.

Knud Helliesen, leder
Helga Laake, nestleder

Foredrag våren 2008

Når ikke noe annet er oppgitt, vil fore-
lesningene foregå i Folkets Hus, inngang
fra Løkkeveien.

Følg ellers med i annonsene i Stavang-
er Aftenblad, tirsdagen før forelesning-
ene. Det kan bli skifte av foreleser, sted
og tid dersom noe uforutsett inntreffer.

Tid, foreleser og emne:

Torsdag 13. mars kl. 11.00

Forfatter og polfarer Monica Kristensen
Solås.

Årsmøte kl. 13.15.

Emne: Breene ved jordens ender.

Torsdag 17. april kl. 11.00

Førstekonservator Harald Hamre

Emne: Stavanger bys historie i nytt fire-
binds bokverk.

Torsdag 15. mai kl. 11.00

Direktør Eivind Thomsen

Emne: Kan papiravisen overleve i de nye
medietider?

Sommerens dagstur er ennå ikke fast-
lagt. Program vil bli sendt medlemmene
sammen med innkallingen til årsmøtet
13. mars.

BERGELAND BYDELSSENTER

Åpent mandag t.o.m. torsdag
kl. 09.00 – 14.00

Jelsagt. 2,
4012 Stavanger
Tlf. 51 53 52 67
Faks 51 53 98 80

E-mail:

astrid.gjuvsland@stavanger.kommune.no

Aktiviteter vår -08

Mandager

Snekkerverksted – Trim
Malerguppe

Tirsdager

Treskjæringsgruppe
Bingo/Bridge
Turgruppe

Onsdager

Boccia

Torsdager

Snekkerverksted
Handarbeidsgruppe
Porselensmalingsgruppe – Bridge
Kafeteria kl. 10–13

Turgruppe i vår.

Syng med oss kveld.

Drollehållå 10. april kl. 19.00

Teaterbesøk, kulturkveld,
konsertbesøk o.l.

Velkommen innom
for informasjon.

Mennesker jeg har møtt ...

Tekst og foto: Halvor Ingebretsen

Jeg var informasjonssjef i Det Norske Misjonsselskap da jeg i 1982 ble kalt inn til generalsekretær Magne Valen Sendstad. Han sier til meg nettopp det jeg i lang tid hadde håpet og ventet på: – Det er på tide at du får deg en tur ut til misjonsfeltene våre! Hvilket vil du velge som det første?

Møte med en gassisk medisinmann

Jeg var ikke i tvil: Madagaskar. Solskinnsøya hadde alltid stått for meg som selve symbolet på misjon. Ikke minst fordi jeg hadde en onkel og tante som viet nesten hele sitt liv til arbeidet blant gasserne. Da de reiste ut, regnet vi med at vi aldri skulle få se dem igjen. De dro med båt, og bare én slik reise den gang de reiste ut for første gang, tok i overkant av tre måneder. Da de også opplevde april dagene i 1940 der ute, medførte det at de også fikk krigsårene i tillegg til den vanlige periodelengden på fire år.

Jo, Madagaskar måtte det bli. Og det ble det. Før avreisen hadde jeg en samtale med Valen Sendstad, som fortalte meg hvordan jeg skulle håndtere «kultursjokket», når det kom. Jeg la ikke så mye brett på akkurat det. Jeg hadde hørt og sett så mye fra arbeidet på misjonsmarken, både gjennom lysbilder og film, at det skulle ikke bli noe problem. Men å skifte kultur, fra februar kulde i Norge til innlandsklima på omkring 40 grader i løpet av cirka 24 timer, det hadde jeg ikke opplevd på film.

Etter noen dager kom det annonserte kultursjokket. Det var en varm formiddag på markedet i Antsirabé i Madagaskars inn-

land. Mye folk som handlet og solgte gjenstander og matvarer jeg aldri trodde fantes på et slikt marked. Tung luft. Et språk med høy frekvens som jeg ikke forsto noe av. Et tordenvær med etterfølgende regn var tydeligvis i vente. Og det kom som om himmels sluser ble åpnet. Samtidig kjente jeg lukter som var fremmede for meg. Intet av dette hadde jeg tidligere erfart der jeg hadde sittet trygt på bedehusbenken og sett bilder fra Solskinnsøya. Jo, kultursjokket var nok blitt en realitet også for meg. Men det gikk seg til etter hvert.

Så en dag skal vi på langtur og være borte noen dager. Vi skal fra Antsirabé i innlandet og ut til vestkysten, hvor bare Mosambiquekanalen skiller oss fra Sør-Afrika. Det ville bli en strevsom tur, sa de til meg. I alle fall dersom veien ikke hadde kollapset helt etter uværet. Men det hadde den. En reise som normalt skulle ta 8–10 timer, ble til nærmere to døgn for oss, med gjørme (fottaka), ødelagte bruer, trær som sperret veien, punktering i løs sand og 12 timers overnatting i bil midt i området hvor landeveisrøvere hadde for vane å ferdes.

Men det gikk bra. Og mot kveld dagen

etter avreise, ankom vi vestkysten til byen Morondava. Lange sandstrender, blått hav, vanntemperatur på 28 grader. En eksotisk mottakelse av misjonærer og gassere fikk oss som var på reise, til å glemme strabassene. I Morondava betjente NMS Bekoaka, en stor koloni for spedalske, og på dette stedet møtte jeg en jeg aldri kommer til å glemme: En gassisk medisinmann som hadde gått til fots i to dager. Han søkte til misjonsstasjonen for å få hjelp til å ta imot Jesus som sin Frelser. Mannen hadde hørt budskapet i landsbyen sin av misjonærer som hadde fortalt og invitert også ham til å ta imot frelsen.

Jeg ser ham for meg, iført en slitt jakke og bukse, barbeint og med stokk og en liten sekk på ryggen. Han ønsket å ta imot Jesus. Kunne misjonærene hjelpe ham? Han var trollmann og hadde hele livet gitt tryllemidler og «råd» til andre som var syke både på sjel og legeme. Men hvor var tryllemidlene? Det var en forutsetning at han hadde dem med seg. For de måtte brennes, som en aktiv handling og bekreftelse på at han tok avstand fra den makt han hadde preket at disse representerte. Nei, de lå igjen i hytta hans – mange mil borte. Hva ville skje når han kom igjen og møtte det som inntil nå hadde vært hans liv? Uansett – tryllemidlene måtte fram og forkastes. Kunne han få hente dem, mon tro? Selvsagt, men få hadde tro på at han ville orke å gå to dager tilbake og deretter returnere til misjonsstasjonen.

Etter tre dager ser vi ham komme. Han hadde tydeligvis forsert reisen med en dag. I hånden bar han ei slitt veske. Der lå tryllemidlene. Han var fortsatt fullt bestemt på å si dem farvel for å kunne ta imot Jesus.

Jeg ser ham ennå for meg på kirkebakken idet han tømmer innholdet fra veska, med

Medisinmannen tar farvel med sitt gamle liv.

pinner og underlige gjenstander, arm- og halsbånd som skulle ha virkning på sykdommer og livskriser av ulikt slag. Så får han fyrstikkene. Deretter tenner han selv bålet med overtro, og står rolig og ser at alt han har satt sin lit til, for seg selv og andre, går opp i flammer. Han smiler, og en egen ro har senket seg over det værbitte, mørkebrune ansiktet. Deretter går vi alle inn i kirken. Der kneler han, sammen med oppnevnte «faddere». Og for Guds ansikt får han alle sine synders nådige forlatelse.

Neste morgen er han klar til å dra hjem igjen. Og jeg ser ham for meg der han med lette skritt går mot et nytt liv – uten veska med tryllemidler.

Første stopp – Changsha

Tekst og foto: Gerd Borgenvik

Etter at Kina åpnet sine grenser, har landet blitt et populært reisemål. Turistene strømmer til. Attraksjoner og fremmedartede opplevelser står i kø. Beijing med den forbudte by, Maos gravmæle, silkemarkedet, templer og den kinesiske mur, for å nevne noe. Men minst like spennende er det å bevege seg utenfor allfarvei, der folk stort sett lever som de alltid har gjort.

CHANGSHA

I påsken 1997 var jeg så heldig å få være med på en rundreise inne i Hunan provins, der norske misjonærer hadde sin virksomhet inntil Mao Tsetung kom til makten og jaget misjonærene på dør.

Vi var 7 norske i følge, og etter fjorten og en halv time i åpen sovevogn, omgitt av nysgjerrige medpassasjerer, ankom vi provinshovedstaden Changsha. Der ble vi tatt i mot og vist rundt av leder for Hunan Christian Council, Jane Yao. Hun hadde også sørget for å skaffe til veie en folkevognbuss med sjåfør, som skulle kjøre oss rundt de neste dagene.

Det hele startet med en omvisning i The

Han Tombs, et museum som er berømt for det godt bevarte liket av en kvinne som levde for over 2100 år siden. Det vil si før vår kristne tidsregning! Litt senere på dagen inntok vi et av våre mange måltider, som kunne bestå av opptil 16 retter. Det vanket både supper, dumplinger (innbakt kjøttfarse), kumage, hønsefotter, oksetikler (!), frityrstekte frok i helfigur, vaktler, sukrede lotusskiver, for å nevne noe. Og te. Te i litervis. Vi måtte ikke sette fra oss koppen, for da var det straks en tjenende sjel som ilte til med påfyll. Dessuten ble det servert frukt i massevis og ved alle anledninger. Gjestfriheten og gavmildheten var overveldende over alt hvor vi kom.

I Changsha besøkte vi også bibelskolen med plass til 40 elever. Den var gammel og nedslitt, og er nå erstattet med en ny og større skole. Den lille sønnen til katekistparet på stedet, et sjarmtroll på fire år, opptrådte med sang og fulgte oss over alt, godt innpakket i mange lag tøy og med sprekk i buksebaken, som skikken er i Kina. Enkelt og greit!

Changsha har to protestantiske kirker som begge er fullsatt hver søndag. I tilknytning til den ene kirken som vi besøkte, er det både en barnehage og et eldrehjem.

170 barnehagebarn som sang og underholdt.

De 150 barnehagebarna hadde trent godt før vårt besøk. Sang og opptrinn avløste hverandre, og til slutt måtte vi bryte av for å rekke en omvisning på eldresenteret.

Det var 170 eldre fordelt på tre bygninger, i enheter på åtte. De bodde to på hvert rom og hadde felles oppholdsrom og bad. Enheten fungerer som en familie, de tar vare på hverandre, og de sprekeste sørger for matlaging og annet husarbeid. Rommene var uhyre spartansk utstyrt etter norsk standard, men de var fornøyd med tilværelsen. På eldresenteret fikk de det de trengte og kunne ikke bedre ha det.

Langfredag

Om kvelden skulle det være gudstjeneste i den store kirken som var fullsatt lenge før det begynte, men som gjester var vi heldige og hadde fått plass i første rekke.

Alteret var dekket av en sort duk. Presten hadde en kort innledning, og deretter gav han ordet til noen ungdommer som leste og kommenterte Jesu 7 ord på korset.

Det som var uvant for oss, var virkningen dette hadde på menigheten. Budskapet utløste gråt, og snart satt hele menigheten

Sjarmtrollet som viste oss rundt på bibelskolen i Changsha.

Eldrehjemmet var spartansk utstyrt, men de eldre var fornøyd.

og småhulket på benkene. Gudstjenesten tok tid. Folk nølte med å forlate kirken, og det var langt på kveld før det var slutt.

På vei til hotellet gikk vi innom en dumplingsrestaurant. Dumplingene ble tilberedt foran øynene på oss, slik at vi kunne følge med i hele prosessen. Men det var også andre som fulgte med. Utenfor inngangsdørra hadde det samlet seg en stor skare av byens borgere, som lo og pekte på disse merkelige hvite typene som var på besøk.

I Kina er det nemlig lov å være nysgjerrig. Det er en helt naturlig sak å betrakte og kommentere alt som er annerledes.

Et par dager i Changsha, og hodet var allerede proppet med inntrykk! Men dette var bare begynnelsen. Det skulle bli mer...

Livet, kunsten og kulturen – et kulturprosjekt på tvers av generasjoner

Det var stor festivitas da kulturprosjektet ble åpnet på Øyane Bydelshus 8. januar. I nærvær av Mary Miller og andre prominente personligheter for Stavanger 2008 ble kunstutstillingen offisielt åpnet. På tvers av generasjoner vil si at kulturprosjektet er et samarbeid mellom Øyane sykehjem, Vågen barnehage, 6. trinn på Hundvåg skole og 9. trinn på Austbø skole.

Aldersspennet mellom den yngste og

den eldste kunstner var 90 år. Resultatet av samarbeidet har blitt en flott utstilling av bilder utført i ulike teknikker og materialer, men med like stor entusiasme både for liten og stor.

Ut fra det som ble fremvist på utstillingen, må i hvert fall et av formålene med kulturprosjektet blant annet «Fremme samarbeid på tvers av generasjoner», virkelig lykkes.

Mortepumpen snakket blant annet med Martha Hellevik som selv hadde et par malerier med på utstilling. Hun syntes tiden sammen med de unge hadde vært fantastisk og skrøt over hvor greit det hadde gått når de først kom i gang.

Dermed ble det en liten tjuvstart på Stavanger 2008, en tjuvstart med stil.

Morfar ble til onkel

I artikkelen i forrige nummer om skoleskipet Gann, kom vi i skade for å meddele at maskinisteleven Konrad M. Knutsen Lilleeidet, var nevø til tidligere fylkesmann, Konrad B. Knutsen. Han er imidlertid hans *barnebarn* idet den tidligere fylkesmannen er hans *morfar*.

Martha Hellevik viser stolt et av hennes malerier.

Små minner fra oppveksten i Stavanger i årene 1905–1920

Tekst: Halvor Ingebretsen

Mortepumpen har fått innsyn i en kombinert dag- og minnebok, nedtegnet av Stavangermannen Henry Havin, (8.9. 1902 – 30.12. 1981) hvor han minnes ulike sider ved livet i Stavanger fra årsskiftet 1905–1920.

I korte artikler vil Mortepumpen i hvert nummer gi et lite tilbakeblikk på hendelser og sedvane i byen fra begynnelsen av forrige århundre.

Havin var magister i psykologi og tilknyttet Statens filmkontroll, lærer og sensor ved Universitetet i Oslo blant meget, meget annet.

I dette nummer:

Vinterliv i Stavanger

Her forteller han om når det var tilstrekkelig snø i Stavanger og når akesporten var på topp i byen, både blant barn, – og voksne. Særlig var det søndagen som da ble utnyttet og utstyret den gang var noe helt annet enn hva som tilbys i dag av ulike måter å ta seg nedover bakkene på. Det vil si, bakkene som ble mest brukt, var bygatene som hadde helning nok til at turen kunne bli tilstrekkelig lang. Den

mest populære av akebakkene var den som startet fra «Vålandspibå» og, hvis alt lå vel til rette, stanset ved postkontoret og Breiavatnet. Havin skriver:

– Turen ned mot sentrum startet utenfor huset hvor senere fløytist i Filharmonisk Selskaps orkester, Per Wang, bodde i guttedagene. Det ble god fart nedover. Og det trengtes for å komme vel forbi på den slakere strekningen ved Roland Petersens hvite hus og frem til skråningen øverst i Hornklovesgate. Men så gikk det igjen feiende festlig bene strekningen nedover. Hvis det ikke var altfor mye hestelort eller saltede kummelokk, gled vi vakkert videre nedover forbi Vaskeanstalten, tok en liten høyresving ved Kristiansen i Kannik og gjorde forberedelser til en kraftig venstrevri ved Løveapoteket. Kanskje kom vi litt oppå fortauet ved Doms sokneprestbolig, men som regel ble kursen stø igjen ved overlege Pedersens vinduer opp skråningen. De siste 80 metrene ned mot Breiavatnet ga friskere fart, men så ble det litt av en bråstans når meiene til slutt skurte med full bremseeffekt oppå jernbaneskinnene for havnesporet som gikk ned mot Strandkaaien og fisketorget.

Innledningsvis beskriver også Havin kjøretøyenes utforming og styremekanis-

mer. Den gang var det jo ikke snakk om «styrekelker» med ratt, som kom senere. Eller akebrett i ulike fasonger og størrelser. Nei, den gang var det kjelke med enkle spiler, eller slede med nettverk av tau eller strå. Disse ble kalt for «fiskesleder» og fikk ofte sterke og kjente navn. – *Tre unge søstre fra vårt nabolag, forteller Havin, var meget stolte over sin «Tordenskiold», som da også hadde vunnet i flere lokale konkurranser. Styremekanismen var også spesiell: Styrestang av bambus eller alminnelige lektre var også brukelige. Men jo lengre disse var, jo flottere var «kjøretøyet». De lengste, husker jeg, kunne være opp til hele 5–6 meter og gjorde kjelken meget god å manøvrere.*

Så langt om akingen i Stavangers gater på den tid.

Til slutt bare forklaring på et spesielt ord som ble brukt når man, etter at snøen var borte og akingen hadde opphørt, brukte når badesesongen tok til på vårparten og i sommertiden. Og dette ordet var «**Sjillaug**». Havin skriver og forklarer: – *For oss som var gutter i tiden kort etter århundreskiftet, dekket dette ordet en klar og viktig realitet. Vi skjelnet nemlig mellom svømming i sjøvann (sjø-laug) og en dukkert i ferskvann, (Sjillaug) forklarer han og nevner i forbifarten at de badet i «Lusadammen» (hvor nå enn det måtte være). Men videre forklaringer nevner Hillevågsvatnet og kan muligens ha noe med Strømvik bad å gjøre. Skulle noen av våre lesere ha badet i*

denne dammen, kunne det være interessant med en nærmere tilbakemelding.

Det var alt for denne gang. I neste nummer skal vi ta for oss samlemanien av «iddissar», altså farsotten med å skaffe seg så mange og så sjeldne hermetikketiketter og hvordan disse ble benyttet, både legalt – og illegalt. Vel møtt i neste nummer til mimring og gjenoppfriskning av fortiden.

HJELP I HJEMMET

VI TILBYR:

- . Brukerstyrte hjemmehjelptjenester
- . Tid til din disposisjon
- . Allsidighet og fleksibilitet
- . Punktlighet og nøyaktighet
- . En person og forholde seg til

Vi etablerte hjemmetjenesten HaaTo i september 2005 som et supplement til den offentlige hjemmehjelpen.

Vi er det personlige og private alternativet.

KONTAKT OSS:

METTE THOMASSEN TLF.95 96 61 17

SISSEL HAARR TLF.97 56 45 23

BESØK VÅR HJEMMESIDE: WWW.HAATO.NO

Julefest på Bergåstjern sykehjem

Eldrerådet ser det som svært viktig å ha god kontakt med både ledelse og beboere på sykehjemmene i byen vår. Hvert år blir derfor minst et av møtene i Eldrerådet avholdt på et av sykehjemmene. I flere år har Eldrerådet også arrangert en julefest ved et av byens sykehjem. Mandag 10. desember var turen kommet til Bergåstjern sykehjem. Forventningsfulle beboere ved sykehjemmet og omsorgsboligene, sammen med ledelsen og ansatte benket seg rundt bordene.

Arrangementet ble åpnet av virksomhetslederen, Kari Åmodt. Hun ønsket alle velkommen og takket Eldrerådet for at festen i år var lagt til Bergåstjernet sykehjem og leste bl.a. dikt av Gunnar Roalkvam. Så ble ordet gitt til festkomiteens leder, Magne Sagvaag. Han ledet oss trygt gjennom kveldens program som åpnet med allsang. Gunnar Barstad som etter hvert har blitt en god støttespiller for Eldrerådet, akkompagnerte ved pianoet.

Det ble servert deilige smørbrød og kaffe. Dette så ut til å falle i god smak, og praten gikk livlig rundt bordene.

Hilmar Egeli hilste fra Eldrerådet og fortalte om hvorfor vi hadde Eldreråd, og om det viktige arbeidet og mange aktiviteter som foregår i rådet.

To opplagte jenter, Maria Lunde Oftedahl og Kaia Lunde Ellingsen, sang vakre julesanger akkompagnert av Helge Lunde, til stor applaus fra tilhørerne.

Etter dette innslaget, ble det servert bløtkake etterfulgt av allsang. Jakob Havnen fra Eldrerådet fremførte tanker omkring julen og juleforberedelser.

Selveste julenissen ankom mens deltakerne sang «På låven sitter nissen». Sammen med ivrige medlemmer av Eldrerådet delte han ut gaver til alle beboerne, noe som så ut til å bli satt stor pris på.

Kirsten Alsvig bar fram takk fra beboerne.

I god gammel tradisjon ble arrangementet avsluttet ved at forsamlingen sang «Deilig er Jorden».

TRO OG TANKE

Lysere tider!

Vintermånedene kan være tunge å komme gjennom for mange. Ikke minst når regnet øser ned, og ikke et snøkorn er med på å lyse opp i tilværelsen. Virus og basiller får fritt spillerom selv om vi prøver å gardere oss så godt vi kan.

For eldre mennesker kan denne tiden være særlig tung. Derfor er takknemligheten desto større når vi kan legge enda en mørketid bak oss. Langsamt blir dagene lysere, og det som lå i dvale, begynner å røre på seg. Snøklukkene titter fram. Så følger krokus og andre vårbloster. Naturen får nytt grønnskjær over seg, og vinden er ikke lenger så bitende kald. Småfuglene hilser våren velkommen med jublende sang og vekker lovsangstenen i oss alle.

En skulle nesten tro at Bibelens salme 148 var skrevet en slik vårdag under en høy, blå himmel.

Salmen er en hyllest til han som skapte himmel og jord. Hør bare her: «Lov ham, sol og måne. Lov ham, hver lysende stjerne! Lov ham, du høye himmel, du vann som er over himmelen.» Og videre: «Konger på jorden og alle folk, stormenn og styresmenn i verden, unge menn og kvinner, gamle folk og gutter! De skal lovsynge Herrens navn, for hans navn alene er opphøyet, hans herlighet er utbredt over himmel og jord.»

Les hele salmen i sammenheng. Da får kanskje du også lyst til å være med i lovsangskoret!

Gerd Borgenvik

Julekonsert i Domkirken

Fredag 21. desember gikk den tradisjonelle julekonserten for byens eldre av stabelen i Stavanger Domkirke. Konserten arrangeres i felleskap mellom Domkirken og Eldrerådet. Kirken var så godt som fullsatt av personer som hadde funnet tid til et lite pusterom i den travle juletiden. Fra byens sykehjem var det påmeldt 130 beboere, hvorav 33 rullestolbrukere.

Det var høytidsstemning da Domkirkens pikekor toget inn med sine tente lykter. Varaordfører Bjørg Tysdal Moe ønsket alle velkommen før Domorganist Ivan Sarajshvili fremførte en orgelkoral over *Jeg synger Julekvad* og senere *Pastorale* av Johan Sebastian Bach. Stavanger næringsforenings sangkor under ledelse av sin dirigent Rannveig Westvik Skiri, fremførte vakre julesanger og det var julehilsen fra sokneprest Georg Tumyr.

Det blir liksom ingen jul uten *O helga natt*. Denne ble fremført av sopranen Rannveig Westvik Skiri, akkompagnert

av domorganisten. Rannveig sang også den vakre *Panis Angelicus*. Domkirkens pikekor under ledelse av Ragnhild Hadland fremførte flere julesanger.

Eldrerådets leder Hilmar Egeli takket aktørene for en vakker konsert. En spesiell takk ble rettet til Ragnhild Hadland som alltid legger mye arbeid i å få disse konsertene til en hyggelig opplevelse for byens eldre.

Konserten ble avsluttet ved at forsamlingen sang *Et barn er født i Betlehem*.

Den som ikke kritiserer Kinesisk fabel

Gao Liao hadde vært embetsmann i Yan Zi's tjeneste i tre år. I løpet av denne tiden hadde han ikke gjort noe som helst galt. En dag ble han likevel oppsagt av Yan Zi.

De andre embetsmennene var forbauset. «Gao Liao har tjent deg i tre år, og i den tiden har han aldri gjort noe galt», sa

de til Yan Zi. «En ting er ikke å belønne ham, men å avsette han er for drøyt.»

«Jeg er egentlig en unyttig person,» sa Yan Zi. «Jeg er som et stykke av en krokete tømmerstokk, som bør formes, hogges til og høvles for å bli til noe brukbart. Gao Liao har vært i min tjeneste i tre år, og enda har han ikke kritisert meg for en eneste av mine feil. Han er ikke til noen nytte for meg, og det er derfor jeg har avsatt ham.»

Først vil jeg gjerne ønske alle som steller med Mortepumpen ET RIKTIG GODT NYTT ÅR!

Selv har jeg hatt en koselig hjemmejul, og det etter å ha tilbrakt de tre foregående julefeiringer i utlandet. Der opplevde jeg forøvrig en pussig episode.

I spisesalen på hotellet den 24.12. og det var dekket til fest. Jeg satte meg ned på tilvist plass sammen med min halvsøster. Bordet ved siden av, var enda ikke besatt, men så kom det et eldre ektepar. Vi presenterte oss, og vi fikk strålende smil i retur. Mannen sa: «Dette er min kone Maria, og mitt navn er Josef. Jeg spurte «for sikkerhets skyld» om de hadde en sønn. «Ja», fikk vi til svar, «men han heter Wolfgang». Jeg behøver vel ikke å legge til at kvelden ble alle tiders. Vi skriver fremdeles e-mail til våre venner.

Unni Rødland

ÅRSTIDENE

Barndomstid og ungdomstid er som våren full av håp.
Full av lengsler og forventning, vekker drømmer i oss alle,
om en fremtid, om et lys.

Sommerstid er modningstid, som i hvert et menneskeliv.
Bringer varme, bringer grøde, gir en mening med vårt være.
Dagene har liv og innhold.

Høsten er som alderdommen. Om enn gylden – fylt av vemod,
tankefull med mange minner. Langsomt visner det som blomstret,
og en dag er alt forbi.

Vinteren er ett med døden. Hvit og stille som en kiste.
Eller – er det først med denne, at vårt liv får full betydning?
Om enn i en annen form?

Unni Rødland

J'ACCUSE!

Menneske, din egoisme,
og din trang til vandalisme,
herskertrang og maktbegjær,
ser du hva du er?

Ikke engang for de svake,
holdes voldstrangen tilbake.
Gjør tortur til spesialisme
utføres med kald sadisme.

Løfter våpen mot din neste.
Mener selv du er den beste.
Dømmer over liv og død
etterlater sorg og nød.

Barn blir oppdratt til å hate,
fortsatt vold blir resultatet.
Arme jord – du er fortapt
siden mennesket ble skapt.

Unni Rødland

Dikt for verden

1. Visst kan verden reddes om folk forstår og vil,
men da må «klokker» ringe så vi kan våkne til.

Miljøet må vi redde før vårt klima mister tak,
men hva er det som stenger for gehør i denne sak.

Egoisme, krig og fattigdom oss splitter aller mest
mens tro og håp og kjærlighet vil styrke samhold best.

2. Det kan utrettes mye om naturen tas på lag.
Se bekker bygger elver som graver dype drag.

Tenn ungdommen for saken – de har den friske giv.
De modne kan oss lære å være kreativ.

Visst kan verden reddes, men vi må starte nå,
slik at de som kommer etter oss det like godt kan få –.

Ragnvald Honganvik

OPEN PORT

Pensjonister vil kultur

I løpet av Kulturbyåret 2008 vil det bli avviklet 15 forskjellige arrangementer for pensjonister i Stavanger. Arrangementene er et samarbeid mellom Stavanger 2008 og Eldrerådet, og har et varierende innhold og tema.

Det kan her nevnes noen: Kor-konsert i Petri kirken, Misjonsby-en, Alfred Hauge og hans dik-ning. Krigen og motstandsbeve-gelsen, Betaniamimring og Freds-marsj rundt Mosvatnet 8. mai. Det blir enkelte endringer i for-hold til oppsettet i Mortepumpen nr. 4/2007 side 42. Arrangemen-tene vil bli behørig kunngjort i

Mortepumpen, byens aviser, ved oppslag og løpesedler.

Alle arrangementene er forslag fra 160 pensjonister på stormøte i Stavanger 13. september 2006. Forslagene er systematisert og samlet i et hefte, Pensjonister Som Vil Kultur, og har dannet grunnlaget for planleggingen av pensjonistarrangementene i Kul-turbyåret 2008.

I skrivende stund er allerede 4 arrangementer avviklet: Pensjo-nistkonsert i Atlantic Hall og 3 besøk på Stavanger Sjøfartsmu-seum.

Hilmar Egeli, Leder

Pensjonister vil kultur

Eldre Stavanger

Fredsmarsj rundt Mosvannet

Alle pensjonister inviteres til marsj rundt Mosvannet. Det vil være stasjoner rundt vannet som tar opp temaet *Fred*.

8. mai kl. 14.00–16.00

Kulturmarsj i Strømvik

Alle pensjonister inviteres til marsj på stien langs sjøen fra Godalen. Ungdom synger, danser og opptrer langs løypa.

1. oktober kl. 12.00–14.00

Korkonsert

4 kor holder konsert for pensjonister.

Mars, Petrikirken

Temakvelder på Eldres hus

To temakvelder i løpet av 2008:

1. Opplesning «Alfred Hauges memoarer»

2. Misjonen på Madagaskar

Mars

Høsten 2008

Byvandring i Stavanger

Juni og september

Konsert med Barn og unge

Desember

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Nasjonalforeningen i Stavanger

inviterer til Åpent møte
med Professor dr. med.

Per Fugelli

mandag 21. april kl. 18.00

på Skipper Worse Ledaal

Kveldens tema:

«Pårørendes hverdag»

Enkel bevertning

Entré kr. 100,-

LYTT

Har du lyttet til fuglesangen en
vårmorgen,
til insektene en sommerdag,
til blad som faller om høsten?
Har du lyttet til vinden som suser
i trekronene,
til bølgene som slår mot stranden,
til vinterviddas hvite stillhet?
Har du lyttet til barnelatter
om dagen,
til elskendes hvisken i
måneskinnet,
til en enslig fløyttetone ved
solnedgang?
Da har du ikke levd forgjeves.

*Fritt etter Chang Chao
v/Reidun Norlemann Endresen*

Nytt år!

Et år er igjen forbi. Mye har skjedd dette året, som det i grunnen gjør hvert år.

Noen ganger kommer det nærmere vårt eget liv, og vi synes ikke det er like lett å forholde seg til..

Forandringer som følger med. Men vi har vel ikke noe valg. Når vi er blitt pensjonister har vi jo sett en del, og tatt til oss litt av forskjellige skjebner.

Men lyspunktene kommer, våren nærmer seg, himmelen er blitt høyere, og bare det er noe å se frem til. For det er litt rart med det, hvor lett vi har for å se det positive, og å finne glede igjen over ting som skjer.

Julen er over, og noen ganger synes vi det er godt. Så får vi fortsette vårt pensjonistliv. Vi har det stort sett bra i Norge, håper flest mulig har det. Klare mest selv i det daglige liv. Trenger vi hjelp er det alltid noen som er klar til det.

Så vil jeg ønske alle et godt 2008 år.

Hilsen *Magnhild Høivik*

ÅRETS PENSJONIST 2007

Eldrerådet har som formål å arbeide for at alle i Stavanger skal ha en verdig alderdom. Siden 1996 har det blitt delt ut pris til personer som i særlig grad har medvirket til at dette formål ble oppfylt. Eldrerådet inviterer med dette personer, lag og organisasjoner til å komme med forslag til «Årets pensjonist 2007»

Forslag sendes

Stavanger kommune

Politisk sekretariat, Eldrerådet

Pb 8001

4068 Stavanger

Frist for å komme med forslag er

30. april 2008

Hilmar Egeli

Leder

Føler du deg utrygg hjemme? Velkommen til ny trygghetsavdeling

Fredag den 7. mars 2008 åpner Vålandstunet sykehjem ny trygghetsavdeling.

Sykehjemmet ligger i et rolig område, like ved Vålandskogen.

Sykehjemmet har fra 7. mars to korttidsavdelinger, en trygghetsavdeling og dagsenter.

I trygghetsavdelingen er det 14 plasser som er bemannet på dagtid og kveldstid.

Det vil bli tilbud om ulike aktiviteter i forbindelse med dagsenteret.

Vi ønsker deg velkommen til et trivelig opphold hos oss.

For mer informasjon kan du ringe trygghetsavdeling på **tlf. 51 84 96 21**.

Vålandstunet sykehjem, Torbjørn Hornklovesgt. 40, 4010 Stavanger

Seniorforbundet

NYTT MATTILBUD

Varm middag mandager og onsdager på Eldres Hus

Mandag og onsdag er nå blitt middagsfestdager på Eldrestova i Eldres Hus i Byparken.

Norsk Folkehjelp har endelig startet opp Eldrestova. Etter mye om og men startet de opp i høst med åpningstid fra 10 – 14.

Det har virkelig blitt en stor suksess med hjemmelaget varm middagsmat.

Meny:

Mandager: Lettsaltet torsk.

Bør telefonbestilles på telefon

51 50 72 71 p.g.a. stor etterspørsel.

Onsdager: Mors hjemmelagede kjøttkaker m/ tilbehør fra kl 10.00, trengs ikke å forhåndsbestilles.

Her er det ikke brukt noen snarveier som Toro 4 minutters hurtigsupper eller Fjordlandsretter i mikroovn.

Hvis du ikke ønsker en middag, får du servert store herlige lapper eller rundstykker med kaffe til.

Ros til kommunen som tilbyr de eldre god og næringsrik varm middagsmat på mandager og onsdager.

Stort besøk viser at dette er til glede for oss alle.

Det er bare å fastslå at Norsk Folkehjelp er en miljøskaper for Eldres Hus.

Sett av mandager og onsdager for en middagshyggestund i Eldrestova i Eldres Hus.

Her blir du møtt av det hyggelige vertskapet; Kari, Gerd og Leif som med et gledelig smil viser de innbydende bordene, dukdekket med blomster.

Et godt arbeidsmiljø er det viktigste for gode resultater på alle arbeidsplasser.

Norsk Folkehjelp driver også andre aktiviteter i Eldres Hus.

1. **Damegruppe:** Andre mandag i måneden kl 17. Åpen for alle.
2. **Kosekveld:** 3. fredagkveld i hver måned kl 18. Viktig: Åpen for alle!! Slike hyggeaktiviteter har huset virkelig behov for.
3. **Superklubben:** Siste onsdag i hver måned kl 19. Ønsker du å bli medlem?

Norsk Folkehjelp nå i samarbeid med Seniorforbundet. Seniorforbundet tror på arbeidet til Norsk Folkehjelp.

Diskriminering av eldre

**Av: Styreleder i Seniorforbundet,
Egil Willumsen, tidligere fylkeslege**

Med diskriminering av eldre forstår vi rett og slett forskjellsbehandling av personer eller grupper av personer på grunn av hudfarge, rase, kjønn, religion, sosial status, klasse eller alder. Dette er tema for denne artikkelen.

Historisk sett har det alltid forekommet diskriminering av personer eller grupper av personer i et hvert samfunn. Det har sammenheng med at det til enhver tid og i alle samfunn vil være svake eller utsatte grupper.

Går vi 50 – eller 100 år tilbake i tid var det vanlig arbeidsfolk, fiskere og bønder som var nederst på rangstigen og derfor utgjorde svake grupper, og som derfor ble utsatt for diskriminering av forskjellig art, enkeltvis eller som grupper.

Kvinner har alltid blitt diskriminert, nå mindre enn før takket være nødvendig og langvarig kamp fra kvinnene selv, og etter hvert fra samfunnet i form av målrettet likestillingsarbeid som over tid har gitt resultater. Men fortsatt er det langt igjen før det er full likestilling mellom kjønnene. Jfr. for eksempel lik lønn for likt arbeid.

I dagens samfunn er bildet noe endret. De mest utsatte gruppene nå er:

- Innvandrere
- Fysisk/psykisk og sosialt funksjonshemmede
- Eldre

Noen vil kanskje stille spørsmål ved det om det virkelig forekommer diskriminering av eldre i vårt samfunn.

Svaret er Ja. Eldrediskriminering følger nøyaktig samme mønster som diskriminering av kvinner og andre grupper.

Noen eksempler vil illustrere det:

For noen år siden gikk daværende leder av AUF sterkt ut og proklamerte at nå var det på tide å få pensjonistene. Underforstått at disse hadde så mye penger, og mer enn de hadde bruk for.

- Med jevne mellomrom kommer det forslag om aldersgrense for å få eller inneha førerkort for motorvogn uten annen begrunnelse enn alder, mens det for alle andre er kravet til helse og egnethet som er det avgjørende. Det er aldersdiskriminering av første skuffe.
- Ganske nylig er det kommet bestemmelser om at ingen over 70 år kan være meddommer i norske rettsaler. Det er aldersdiskriminering iverksatt av Staten ved det kgl. Justisdepartement.
- De fleste vil huske når nå 70 årige Arne Indreeide ble sparket ut av Statoil, 67 år gammel, med begrunnelse at aldersgrensen i folketrygdeloven er 67 år, mens aldersgrensen i arbeidsmiljøloven er 70 år.
- I tre år har Statoil forfulgt nå avgåtte Indreeide med rettsak for å tvinge ham ut av jobben fra fylte 67 år, mens Indreeide ville fortsette til han falt for aldersgrensen når han fylte 70 år. Han vant i tingretten, og det

kostet ham 50 000 kr. Av egne penger, men Statoil kjørte saken videre til han fylte 70 år og saken derved løste seg for Indreeides vedkommende.

- Statoil/NHO kjører saken videre på prinsipielt grunnlag. Prinsipptrytteri kan en kalle det, men for Indreeide kan det neppe ha blitt opplevd som annet enn regelrett aldersdiskriminering.

Pensjonsgrensen kan bli opphevet

Fremtidens løsninger fra AP?

Aldersgrensen på 70 år i arbeidslivet kan komme til å bli opphevet. AP-nestleder Helga Pedersen stiller spørsmål ved ordningen. (Dagsavisen henv.)

For 20–30 år siden ble 70 åringer regnet som gamle. I dag er en 70 åring nødvendigvis ikke gammel lenger sier Helga Pedersen. Pedersen mener det finnes argumenter både for og imot å beholde aldersgrensen på 70 år.

Det kan synes som et paradoks at mens vi oppfordrer folk til å jobbe lenger, så opplever noen av dem som ønsker å fortsette å jobbe at samfunnet setter grenser for hvor lenge det er mulig, sier Pedersen.

Kan sies opp

Arbeidsmiljøloven gir arbeidsgivere mulighet til å si opp arbeidstakere når de fyller 70 år. Da har ikke lenger arbeidstakere noe oppsigelsesvern.

Det er viktig at vi nå får fokus på at eldrepolitikk er noe mer enn eldreomsorg. Vi må også diskutere livsvilkårene til dem som ikke er pleietrengende.

I notatet pekes det på at det store flertallet av pensjonistene er «friske og raske» og har betydelige ressurser.

Hindre konflikter

Det er et faktum at det skjer forandringer når vi kommer opp i årene.

For eksempel kan selvinnsikten i forhold til egen arbeidskapasitet bli svekket.

Det fryktes at i gitte tilfeller kan ende i konflikter hvis arbeidstakeren med loven i hånd kan kreve å få bli stående i jobb nærmest på ubestemt tid, samtidig som arbeidsgiveren er av en annen oppfatning.

Uverdigg

Teknologisk gap

Seniorforbundet stiller spørsmål om hvordan man kan hindre at det utvikler seg et økende teknologisk gap mellom eldre og yngre.

Stadig mer informasjon gis nå bare på nettet. Dette er enkelt og tidsbesparende for mange, men utelukker også mange fra tilgang til informasjon. Mange eldre opplever også at overgangen til digitale sentralbord og stadig lengre vei for å snakke med et menneske når du skal ta kontakt med en tjenesteyter, skaper store utfordringer.

Seniorforbundet har programfestet som punkt

- 3. Arbeider for å føre seniorenne inn i data- og internett-verdenen.

Personlig minnes jeg to graverende tilfeller av aldersdiskriminering av egen person:

For noen år siden mens jeg ennå var med i politikken bl.a. som medlem av fylkets helse- sosialkomite opplevde jeg at komiteen gjorde vedtak om å foreta studietur til USA for å se på den fremragende Mayo Clinic i Minnesota. *Men Willumsen kunne ikke bli med etter som han var for gammel.*

Pressen var tilstede og dagen etter sto det med store bokstaver i Aftenbladet: «Gamle Willumsen fikk ikke være med på studietur»

Det var ganske forsmedelig.

Jeg foretok meg ellers ingen ting og det er nok typisk for de fleste som blir utsatt for diskriminering.

For bare få år siden ringte en representant

fra Kommunal Rapport som er avisen til Kommunenes Sentralforbund. Han inviterte meg til et møte i Folkets Hus hvor det skulle være et evalueringsmøte. Jeg skulle få god lunch og 500kr. i honorar.

Ettersom jeg var en ivrig leser av Kommunal Rapport og tidspunktet passet takket jeg ja, og gjorde meg i stand til å gå. Da ringte telefonen på ny og det var samme person som hadde invitert meg. Nå var imidlertid budskapet at han hadde undersøkt noe nærmere og funnet ut at jeg var over 70 år og da var det ikke lengre aktuelt med noe møte. Hva jeg gjorde med det?

Jo jeg skrev et stykke i avisen og lot det være med det.

Det er nok dessverre ganske typisk for de fleste som opplever diskriminering av egen person. De tar det til etterretning og lar det bli med det.

Etter FN's menneskerettighetserklæring og den europeiske menneskerettighetskommisjonen som Norge har sluttet seg til og undertegnet er slik forskjellsbehandling ikke tillatt. Vi har egen minister som er satt til å påse at slik diskriminering ikke forekommer.

Til nå er det mest likestilling mellom kjønnene som har stått i fokus, men den nye likestillingsministeren har sterkt understreket at hun vil motarbeide alle former for diskriminering og fokusere på likestilling for alle mennesker og grupper av personer. Det er en stor og viktig oppgave og det er bare å håpe at hun vil lykkes i sitt arbeide.

Stavanger har mange dyktige eldre kvinner

Derfor ser Seniorforbundet med skepsis på sammensetningen på det nye Eldrerådet i Stavanger. *Sammensatt av 6 menn og bare 3 kvinner. Både leder og nestleder er menn. Alle over 80 år er fjernet fra rådet.*

Seniorforbundet har vanskelig for å forstå

menns tankegang her. Vi er i år 2008. Utrolig. Gjenspeiler dette dagens virkelighet angående eldre?

Seniorforbundet sier:

Kvinner reis dere og vær med å bestemme for Fremtiden for Kvinner, også til mannens beste.

Kvinner dere er mange i denne aldersgruppen – husk menn har virkelig behov for deres naturlige omsorg.

Diskriminering. Eldrerådet er et offentlig utvalg.

Men – Seniorforbundet har tro på kvinner.

AVSLUTNING:

Jeg innledet med å vise til AUFs Turid Birkelands proklamerer av at det nå var på høy tid å flå pensjonistene. Det er en helt uørt diskriminerende uttalelse overfor en stor gruppe eldre. Det antas at den samme Birkeland nå selv nærmer seg pensjonsalder og da sikkert har endret syn.

Men det står andre klar til å overta stafetten. Nå er det Stortinget som har lagt opp til et særdeles eldrediskriminerende pensjonsforlik.

Nåværende ordning med årlige forhandlinger om grunnbeløpet i folketrygden ser ut til å måtte vike og bli erstattet med et nytt prinsipp om såkalt indeksering.

Det vil gi en mye dårligere inntektsutvikling for pensjonistene sammenliknet med de yrkesaktive.

Over noe tid vil inntektsutviklingen for pensjonistene bli så mye svakere i forhold til de Yrkesaktive at vi kan snakke om et A lag (yrkesaktive) og et B lag (pensjonistene).

Det kan igjen føre til et nytt klasseskille mellom de snart 1 million pensjonistene og de noe flere yrkesaktive, og det synes altså å kunne skje gjennom vedtak i det norske Storting.

Om å legge teppe i en trapp

og å bli klar over at det finnes en lov om håndverker-tjenester, som gir oss forbrukere viktige rettigheter

Av Helga Laake

I fjor ble mannen min og jeg enige om at nå var det på tide å legge et nytt teppe i den lille vindeltrappa som går mellom sokkeletasjen og 1ste etasje i huset vårt. Det gamle *grå* teppet, som hadde ligget der i en mannsalder, hadde for lengst gått ut på dato. (Det måtte til og med mannen min erkjenne!). Og denne gang skulle *ikke* teppet være grått. Nei, nå skulle det være *blått*. (Det ble vi også enige om!)

Min vane tro oppsøkte jeg flere butikker for å finne den som kunne gi oss det beste tilbudet, både når det gjaldt teppe og teppelegging. Det tok sin tid, men jeg fant da til slutt et firma som kunne tilby både det teppet vi ville ha, og dertil disponerte over egne teppeleggere.

Det store spørsmålet nå var om dette ville bli dyrt? Jeg ba derfor om å få et overslag over kostnadene.

Prisen for selve teppet var ikke vanskelig å komme frem til. Jeg hadde nemlig med meg både en skisse av trappa og målene av trappetrinnene, hvilket gjorde det relativt enkelt for ekspeditøren å regne ut hvor mange kvadratmeter vi trengte, og hva det ville komme på.

Verre var det å beregne prisen for leggingen. Men det var jeg forberedt på.

På forhånd hadde jeg nemlig fått vite at prisen for leggingen avhang av hvor mange *timer* teppeleggeren brukte på jobben. Og det kunne være så forskjellig. Det å skjære til teppet og lime det fast i trappen, var nemlig en operasjon for seg. Det *gamle* teppet måtte imidlertid fjernes først, og det kunne ta tid – opptil flere timer, sa ekspeditøren, avhengig av hvor fast det sitter!

Det samlede antall timer kunne m.a.o. bli langt flere enn man i utgangspunktet regnet med!

Vel, tenkte jeg, her ligger de fordyrende kostnadene gjemt! Men her ligger sannelig også muligheten til å spare noen kroner! Jeg spurte derfor ekspeditøren om ikke *vi* (jeg tenkte selvsagt på mannen min) kunne fjerne det gamle teppet selv? Så sparte vi både tid og penger? Jo, bevars, hvis vi ville og orket det, måtte vi selvsagt kunne gjøre den del av jobben selv! Men vi måtte være klar over at det var ganske *tungt*. Hvert trappetrinn måtte nemlig – etter at teppet var fjernet – også skrapes godt, for å få bort gamle tepperester og lim. Dessuten måtte vi sørge for at det gamle teppet ikke ble ødelagt når vi rev det av. Det gamle teppet skulle nemlig

brukes som mal eller mønster for det nye teppet, så av den grunn måtte hvert «trinn» helst være uskadet og dessuten nummerert (1, 2, 3, osv). OK, sa jeg, det skal vi nok klare!

Teppet ble nå satt i bestilling, og jeg fikk vite at vi nok måtte vente i ca.14 dager før teppeleggeren kunne komme. Han hadde mange oppdrag å ta seg av!

Vel hjemme igjen fortalte jeg mannen min hva han nå hadde å gjøre; nemlig rive pent av det gamle teppet i trappa, nummerere hvert (teppe) trinn, og så skrape hvert trappetrinn for gammelt belegg og limrester. Han så ikke glad ut da jeg sa det, men lysnet opp betraktelig da jeg fortalte hvor meget vi kunne spare i kroner og øre ved at han utførte den delen av arbeidet selv!

En dag ringte telefonen.

Mannen som ringte var den personen som var ansvarlig for teppeleggingen i firmaet. Han spurte om vi var hjemme, for han ville komme innom og se på trappen. Ja, sa vi, bare kom du!

Da mannen kom, viste det seg at han var ikke den personen som skulle *legge* teppet. Nei, denne personen var mer en slags koordinator. Han hadde nemlig ansvaret for *all* teppeleggingen som firmaet utførte! Han ville derfor bare se litt på trappa og den jobben som skulle gjøres, sa han. «Det er bare *en* trapp», sa jeg, og viste han trappa.

Han så fort at jobben som skulle gjøres, var like enkel som den skissen vi hadde levert inn da vi bestilte teppet. Men som det hyggelige menneske han var (for det var han!), tok han seg tid

og pratet med oss, skrøt av utsikten vår (det gjør alle), og han tilbød også mannen min å låne en god skrape som han hadde liggende i bilen, til å skrape trappene med. Vi hadde nemlig fortalt han at den del av jobben ville vi gjøre selv.

Et par dager etter kom så den egentlige teppeleggeren. Da var det gamle teppet for lengst revet av og nummerert, og trappetrinnene rengjort og klare til å ta i mot det nye teppet.

I likhet med de andre vi hadde hatt kontakt med i dette firmaet, var også *han* en hyggelig fyr. Flink og effektiv også! Han satte i gang med jobben han skulle gjøre øyeblikkelig, og før vi viste ordet av det var han ferdig. *Helledussen*, sa jeg til mannen min, *han har ikke brukt mer enn vel 4 timer på hele jobben*. Og da hadde han til og med ryddet etter seg! Vi var for å si det enkelt, **storveis fornøyde** med det han hadde gjort, noe vi også ga uttrykk for både *mens* han arbeidet og da han var ferdig. Vi tilbød han både kaffe og noe å bite i, men det ville han ikke ha. Takket bare for seg, og dro sin veg igjen.

Jeg må ærlig tilstå at resten av dagen gikk vi der og bare gledet oss. Ikke bare over den fine, blå trappa, men også fordi vi – takket være innsatsen til mannen min – hadde redusert utgiftene våre med minst et par tusen kroner!

Regningen kom 2 dager før kirkeklokkene ringte julen inn. Vi trodde ikke våre egne øyne. For det første var antallet arbeidstimer *nesten* doblet! 7.5 ordinære arbeidstimer var det ført opp.

I tillegg kom kostnader knyttet til kjøringen + bompenger + moms! Prisen på selve teppet var som forventet, men *limet* (noen festestrimler som man bruker) kostet like under 1000-lappen. Fakturaen lød på til sammen kr. 8.554.–

Det var da noe inni meg sa *nei!* Dette ville jeg bentfrem ikke finne meg i. Jeg hadde ingen problemer med å betale for det arbeidet som var avtalt og utført (vel 4 timer), men de øvrige timene ville jeg på ingen måte akseptere. **Ingen hadde forespeilet meg at jeg skulle betale for en koordinator i tillegg til leggingen!**

Dette og meget mer, sa jeg til den personen jeg snakket med da jeg ringte og klaget over regningen!

Klagen ble i dette tilfellet akseptert. Vi endte opp med å betale for **4.5 ordinære arbeidstimer**. Det godtok vi, og regningen er for lengst betalt.

Ja, hva så? Hvorfor forteller jeg dette? Til skrekk og advarsel selvfølgelig! Jeg trodde nemlig det var nok å få et overslag over prisen for teppet og leggingen. Det var det åpenbart ikke. Men jeg var i god tro. Derfor spurte jeg heller ikke om det var noe mer. *Ingen* – heller ikke ekspeditøren – gjorde meg oppmerksom på alt det andre som ville komme i tillegg.

Dette innså nok firmaet da jeg klagde, og de valgte derfor å håndtere saken på en måte som sømmer seg et velrenommert firma. De begrenset nemlig regningen til de timene jeg var blitt forespeilet å betale for, og strøk følgelig de timene jeg ikke var informert om, selv

om de kanskje (?) hører med i et slikt arbeidsoppdrag!

Slik sett tror jeg firmaet handlet i samsvar med loven. Og loven jeg sikter til, og som jeg først ble oppmerksom på da jeg holdt på med denne historien, er **lov av 16. juni, nr. 63. 1989 om håndverkertjenester m.m. for forbrukere. I denne heter det nemlig i §32, 2. som følger:**

Er det gitt prisoverslag, skal prisen ikke overstige det oppgitte beløp vesentlig, og i allfall ikke med mer enn 15 prosent. Dette gjelder likevel ikke dersom en annen prisgrense uttrykkelig er avtalt, eller tjenesteyteren har rett til pristillegg etter § 33. (§ 33 omfatter tjenesteyterens rett til mer betaling bl.a. på grunn av tilleggsarbeid eller for ekstra materialer og arbeid som skyldes uforutsette forhold på forbrukerens side.)

I denne loven står det imidlertid mye annet også, som du og jeg bør være klar over – særlig den dagen vi trenger en håndverker. For selv om de aller fleste norske håndverkere er 100% å stole på, og gjør jobben sin som de skal, og skriver en regning du kan akseptere (selv om de er vanvittig dyre!), finnes det stadig tilfeller der det motsatte skjer.

Vel, vår historie fikk en happy ending. Ikke alle får det. Men kjære leser av Mortepumpen. Ikke vær redd for å klage neste gang du får en urimelig regning fra en håndverker. For det er godt mulig du finner støtte for din klage i Håndverkertjenesteloven for forbrukere. Les og lær!

ÅRSMELDING

FOR ELDRERÅDET 2007

Eldrerådet hadde frem til 15.10.07 følgende sammensetning:

Medlemmer:

Hilmar Egeli, leder
Eli Pedersen, nestleder
Olav Bjørgaas
Magne Sagvaag
Liv Bodil Kallelid
Karsten Berg
Margot Pedersen
Kitty Janzon
Rolf Marton Amundsen

Varamedlemmer:

Johanne Hauff
Sverre Ognedal
Kari Nord
Olav Espedal

Bystyret valgte 15.10.07 følgende nytt

Eldreråd med varamedlemmer:

Medlemmer:

Hilmar Egeli
Rolf Marton Amundsen
Inger Jo Bergslien
Jakob Havnen
Liv B. Kallelid
Margot Pedersen
Magne Sagvaag
Bjørn Olav Solbjørg
Kåre Walvik

Varamedlemmer:

Johanne Hauff
Arne Emil Nilsen
Kari Nord

Kjell Tjosevik
Gro Lofthus

Konstituering

Eldrerådet valgte i møte 23.10.07 Hilmar Egeli som leder, Rolf Amundsen som nestleder.

Arbeidsutvalg: Leder, nestleder og Inger Jo Bergslien.

Antall saker og møter i Eldrerådet

Eldrerådet har i løpet av året hatt 12 møter og behandlet 101 saker.

1 av møtene ble avholdt på Haugåstunet sykehjem.

Hvordan sakene oppstår:

Egne saker	38
Byutvikling	27
Oppvekst og levekår	34
Øvrige	1
Unntatt offentlig	1

Til sammen 101

Orienteringssaker fremlagt i møte 58

Egne saker har fordelt seg slik:

Vedrørende økonomiske tilskudd	5
Innbydelse/representasjon på andre møter	1
Godkjenning av møteprotokoll	12
Ang. Eldres hus	3
Andre	17

Til sammen 38

AKTUELLE SAKER SOM HAR VÆRT TIL BEHANDLING

Regulerings- og byggesaker

Eldrerådet har behandlet og uttalt seg i en rekke saker av varierende omfang.

Eldrerådet uttaler seg først og fremst i saker som berører eldre og eldresektoren, og er opptatt av å sikre tomter for sykehjem og omsorgsboliger med heldøgns pleie og omsorg. Eldrerådet er også opptatt av at det legges vekt på universell utforming av bygninger og utemiljøer.

I 2007 avga Eldrerådet uttalelse i 27 reguleringsaker, flere tilsendte saker er tatt til orientering.

Av saker som har vært til behandling kan nevnes:

- Bebyggelsesplan for Østre del av området mellom Lervik og Breivik, Storhaug bydel.
- Reguleringsplan for Pynteneseet – Klaskjæret, Hundvåg bydel.
- Reguleringsplan for friområde Tastasjøen, Tasta bydel.
- Reguleringsplan for Buøy Øst, Hundvåg bydel.
- Reguleringsplan for Siriskjær felt BK9, Storhaug bydel.
- Bebyggelsesplan for felt B8 Jåtten Øst 2, Hillevåg og Hinna Bydel.
- Reguleringsplan for Paradis, Storhaug bydel.
- Bebyggelsesplan for Konserthus i Sandvi gå, Eiganes og Våland bydel.
- Reguleringsplan for del av Gauselvågen, Hinna bydel.

Tilskudd til sosialt forebyggende arbeid for eldre

Eldrerådet behandlet i 2007 77 søknader om tilskudd til sosialt forebyggende arbeid for eldre i organisasjoner, lag og foreninger.

Av en samlet bevilgning til Eldrerådet i 2007 på 530.000 ble ca 70 % nytt til dette

formål. Tildelingene skjer i samsvar med vedtatte retningslinjer.

Pensjonistforeningene, lag og eldrecentra legger ned et stort frivillig arbeid i form av kulturtilbud og ulike aktiviteter, med andre ord et stort helseforebyggende arbeid for eldre i denne byen.

Det er også i 2007 bevilget midler til julearrangement i samarbeid med Fellesutvalget for pensjonistforeninger.

Det samlede forbruk i 2007 er i samsvar med bevilgningen.

Kommunens Handlings- og økonomiplan 2008–2011. Årsbudsjett 2008

Eldrerådet har avgitt egen uttalelse til Handlingsplanen og Årsbudsjettet. Eldrerådet etterlyste bl.a. en samlet plan for rehabilitering/bygging av nye sykehjem og uttrykte bekymring for utsettelse av rehabiliteringen av Bergåstjern sykehjem i så lang tid.

Det må legges bedre tilrette for sosiale aktiviteter i sykehjemmene. Eldrerådet foreslo at det lages en opptrappingsplan for ansettelse av aktivtører og at bemanningen styrkes generelt.

Eldrerådet foreslo også at det bevilges 15 mill. kr. ekstra til Hjemmebaserte tjenester. Dette for å styrke bemanningen og tilbudet til hjemmeboende eldre.

Eldres hus – Kongsgt 43

Husstyret har hatt 5 møter og behandlet 41 saker vedrørende husets drift og virksomheter. Husstyret jobber på frivillig basis. Husstyret avlegger egen årsrapport.

Flere av pensjonistforeningene har sine medlemsmøter på kveldstid i kafelokalene. Eldrerådet har arrangert temakvelder. Det har vært godt besøk i kafeen og antall besøkende på Rådgivningskontoret øker stadig.

Det har ellers vært ulike aktiviteter i huset bl.a. foto og maleriutstilling.

Årets pensjonist 2006

Olav Bjørngaas ble tildelt prisen som «Årets pensjonist 2006». Tildelingen ble foretatt av Varaordføreren på pensjonisttreffet på Eldredagen 1. oktober i Atlantic Hall.

Fellesutvalget for pensjonistforeninger

Aktiviteten i Fellesutvalget har i 2007 ikke vært så stor. Dette skyldes bl.a. sykdom og tilpassninger til ny sekretærordning. Eldrerådets leder blir invitert til Fellesutvalgets møter og møter etter behov.

Deltakelse på diverse konferanser

- 4 av rådets medlemmer deltok på konferansen «Frivillig innsats i storbyene» 14. juni.
- 8 av rådets medlemmer deltok på storbykonferansen for Eldreråd i Drammen 19 – 21 juni. Konferansen behandlet flere saker vedrørende eldreomsorgen. Det ble sendt uttalelse til sentrale myndigheter.
- 2 av rådets medlemmer deltok 18 september på seminar om KOLS.
- 5 av rådets medlemmer deltok på konferansen «Nye generasjoner – nye utfordringer» i Worsegaarden 21 november.
- 4 av rådets medlemmer deltok på konferansen «Omsorg 2025» på hotell Alstor 30. november.

Representasjon i diverse styrer og utvalg

- Hilmar Egeli er medlem av brukerutvalget ved SUS Helse Stavanger og av sykehusets ledelse oppnevnt som medlem av «Hovedprosjektgruppe SUS 2008»
- Hilmar Egeli er også medlem av styringsgruppen for Undervisningssykehjemmet (Stokka sykehjem).
- Magne Sagvaag er medlem av referansegruppe for bygging av nytt Konserthus.
- Margot Pedersen er medlem av samarbeidsgruppen mellom sykehjemmene og

Stavanger 2008 om kulturtiltak i sykehjemmene.

Befaringer og besøk i pensjonistforeninger

Eldrerådets leder har i 2007 besøkt en rekke pensjonistforeninger, langt flere enn tidligere år. Leder har deltatt på forberedende møte til ny pensjonistforening i Stavanger. Øvrige medlemmer av rådet har også vært på besøk i pensjonistforeninger. Det er gitt orientering om rådet og de saker rådet arbeider med.

Arrangementet «På tvers av generasjoner»

Søndag 30 september arrangerte Eldrerådet, sammen med Turistforeningen, Nasjonalforeningen, Frivillighetssentralen, Grønn hverdag, Ornitologisk forening og NSF2 Stavanger speidergruppe, aktivitetsdag for barn og eldre rundt Mosvatnet.

Nærmere 2000 deltok i arrangementet og det var stor aktivitet rundt vannet i noen timer. I alt ble det levert inn 800 svarskjema på spørsmål som ble stilt på de 7 aktivitetspostene.

Eldredagen 1. oktober

Eldrerådet markerte Eldredagen 1. oktober med stort arrangement i Atlantic Hall. 330 pensjonister var tilstede. Ass. helsedir. Geir Sverre Braut holdt foredrag med tema «Økende levealder, krav til samfunnet». Jærbelgen trekkspillklubb spilte og ledet allsangen. Arne Nordbø – bror til «Han innante» underholdt med sang og historier.

Dagstur for beboere på sykehjem

Eldrerådet arrangerte 16 august dagstur for beboere på Stokka sykehjem. 34 personer deltok på turen som gikk over Jæren i nydelig vær. Det ble servert middag på Holmavatn. Alt i alt en hyggelig dagstur med mange fine inntrykk og opplevelser.

Konsserter i Domkirken

Onsdag 28 mars arrangerte Eldrerådet i samarbeid med Domkirken påskekonsert i Domkirken. Medvirkende var Sangkvartetten Norden, Elisabeth Barstad på fløyte, Ragnhild Hadland solist, domorganist Ivan Sarajshvili, sogneprest Hardeng, varaordføreren og Eldrerådets leder. Kirken var fullsatt. Gledelig var det at ca 200 beboere hvorav 40 rullestolbrukere fra sykehjemmene var tilstede.

Freitag 21 desember var det julekonsert i Domkirken i samarbeid mellom Eldrerådet og Domkirken. Medvirkende var Stavanger Domkirkes pikekor, Stavanger Næringskor, sopran Rannveig Westvik Skiri, domorganist Ivan Sarajshvili, sogneprest Tumyr, varaordføreren og Eldrerådets leder. Kirken var fullsatt. 130 beboere, hvorav 30 rullestolbrukere fra sykehjemmene var tilstede.

17. mai lunch i Eldres hus

50 pensjonister var tilstede på Eldrerådet 17. mai lunch i Eldres hus. Knud Helliesen holdt tale for dagen og Gunnar Barstad underholdt med sang og musikk.

Julearrangement på sykehjem

Eldrerådets julefest på sykehjem ble i 2007 holdt på Bergåstjern sykehjem som har plass til 53, i bofellesskap 16 og på dagsenter 20.

Den eldste delen av sykehjemmet er oppført i 1959.

Magne Sagvaag var leder av festkomiteen for julefesten.

Syng julen inn

Eldrerådet og Fellesutvalget for pensjonistforeninger arrangerte 2. desember Syng julen inn i Atlantic Hall. 220 pensjonister var tilstede.

Eldre innvandrere på sykehjem

For å belyse og drøfte dette spørsmålet arran-

gerte Eldrerådet, Innvandrerrådet, Internasjonalt hus og avdeling Levekår, 28 februar et seminar på Stokka sykehjem. Det var god oppslutning om seminaret fra innvandrersangansjonene. Virksomhetsleder Mai Liss Sivertsen orienterte om sykehjemmet og Marit Bore fra Levekår om tildeling av sykehjemsplass og tildelingskriterier.

Prosjekt «Eldre i bevegelse»

Den 8. mars arrangerte Eldrerådet i samarbeid med Fysio- og ergoterapitjenesten i Stavanger kommune et dialogseminar om helsefremmende og forebyggende arbeid for eldre i Stavanger. Det ble fokusert på bevegelse, aktivitet og fallforebygging. Det deltok 42 deltakere på seminaret.

Det er startet opp behandlende treningsgrupper med meget god oppslutning. Neste skritt er forebyggende grupper og kurs for treningsinstruktører.

Stavanger 2008

Alle forslag til pensjonist aktiviteter i 2008 som framkom på en storsamling av eldre, er samlet i et hefte «Pensjonister som vil kultur» Med utgangspunkt i disse forslag er det laget et programforslag for 14 pensjonistarangementer i 2008. Eldrerådet har hatt flere møter med administrasjonen i Stavanger 2008 om disse arrangementer.

2. april arrangerte Eldrerådet sammen med Stavanger 2008 en allsangkveld med 200 pensjonister i Atlantic Hall.

Dronningens 70 årsdag 4. juli i Stavanger

Denne dagen var Eldrerådets medlemmer og 50 pensjonister samlet i Skagen for å se Dronningen og de kongelige med følge på nært hold. Eldrerådet hadde i den anledning fått lage et banner med tekst: ELDRERÅDET GRATULERER H.M. DRONNING SONJA MED 70 ÅRS DAGEN.

50 pensjonister var også invitert til jubileumsgudstjenesten i Domkirken.

Kommunevalget 2007

Eldrerådet sammen med Fellesutvalget for pensjonistforeninger arrangerte 22 august et stort valg møte på Skipper Worse Ledaal. 132 pensjonister var tilstede. 8 av byens politiske partier satt i panel og orienterte om sine programmer og svarte på spørsmål. Det var mange kommentarer og spørsmål fra pensjonistene.

Andre saker

- Aktivitetsbaserte inntekter i sykehjem
- Rekruttering av sykepleiere
- Styrking av driftsrammene til sykehjem med 12.5 mill, kr.

- Fordeling av ulike sykehjemsplasser og ny fordeling av dagsenter plasser
- Høring – Forslag til utvidelse av pasientombudsordningen
- Middagsservering for eldre
- Etablering av NAV kontor i Stavanger
- Busstrafikk over Domkirkeplassen
- Omsorg 2025 Framdrift og rammer for handlingsplan
- Toalettforholdene i Domkirken
- Brukertilfredshet ved sykehjem og dagsentre 2007
- Sluttrapport – prosjekt lindrende enhet
- Normering av legetjenester i sykehjem
- Tannhelse i eldreomsorgen
- Forvaltningsrevisjon, kvalitet i sykehjem

Hilmar Egeli
leder

Jorunn Lura Jåsund
sekretær

***Alle er velkommen
til Eldres Hus!***

Eldres Hus

Kongsgt. 43 – tlf. 51 50 72 71

E-mail:

eldres.hus@stavanger.kommune.no

Kafé:

Mandag til lørdag kl. 10.00–14.00

Torsdag: Suppe

Lørdag: Grøt

Frokost: 1. tirsdag hver måned

Mandag og onsdag:

Drives kafeen av Norsk Folkehjelp

Middagsservering

Internettkafé: Mandag til lørdag kl.
10.00–14.00

Rådgivningskontor:

Mandag til fredag kl. 10.00–12.00

Endelig er 60+ i gang!

Skipper Worse tilbyr nå gratis trening for alle over 60 år. Profesjonelle instruktører og fysioterapeuter sørger for at treningen går riktig for seg. Du er velkommen til å delta på alle aktivitetene. Vårt mål er å få 2–3 aktiviteter til hver bydel. På denne måten skaper vi god tilgjengelighet og deltakerne får litt å velge i.

Husk at kun en beskjeden økning av det daglige aktivitetsnivået vil føre til helsegevinster. Ikke glem at helsegevinster betyr økt livskvalitet både fysisk og psykisk.

60+ er til nettopp for deg, gjør noe godt for deg selv og meld deg på!

For mer informasjon om 60+ ring Skipper Worse på tlf: 51 56 43 30 eller se vår nettside:

www.skipper-worse.no

Sted	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Bekkefaret Bydelshuset				Swing 16.00–17.30	
Skipper Worse Ågesentunet				Turgruppe 11.00	
Madla Bydelshuset			Sprek turgruppe 10.30		
Madla Ynglingehallen				Gladtrim 11.00–12.00	
Hundvåg Øyahuset			Tai Chi 12.00–13.00		
Tasta Bydelshuset	Gladtrim 09.30–10.30	Sprek turgruppe 11.00	Sykelgruppe 10.00		
Energy Treningssenter Lagårdsveien 91			Styrke & kondisjon 10.00–11.00		
Eiganes skole Nærmiljøsentret		Pilates 10.00–11.00			
Skipper Worse Ledaal			Turgruppe 10.45	Pilates 09.30–10.30	
Midjord Bydelshuset	Rolig turgruppe 11.00				
Sunde Bydelshuset					Styrke & kondisjon 09.30–10.30

SKIPPER WORSE MIDDAGSDISTRIBUERING

Skipper Worse AS bringer middag hjem på døren til de som ønsker eller trenger det.

Det er næringsrik og variert kost ut fra valgfri, ny og spennende meny.

Den finnes på våre nettsider. Ring Nina Jæger Innvær for spørsmål eller bestilling: tlf. 51 56 43 44 eller nina.innvaer@skipper-worse.no

Menyen er å finne på: www.skipper-worse.no

SENIOR REISER 2008

Bli med på spennende reisemål til:

Tur til Bornholm

Avreise 19. til 25. mai

Samarbeid med Sverre Haga Reiser

Påmelding: Snarest og innen 10. mars

Flott Norgestur med Stiklestadspelet som høydepunkt

Avreise: 26. juli til 3. august

Samarbeid med Sverre Haga Reiser

Påmelding: Snarest og innen 1. april

Tur til Østerrike med Zell am See, Salzburg m.m.

Avreise: 10. til 19. september

Samarbeid med HagaNor Reiser

Påmelding: Snarest og innen 1. mai

**Ta kontakt med Senior Reiser tlf. 51 56 43 30
for nærmere informasjon**

SKIPPER WORSE

BILFØRER 65+

I samarbeid med Statens vegvesen i Rogaland har Skipper Worsø arrangert oppfriskningskurs for bilførere.

Bilen gir mulighet til et aktivt pensjonistliv og frihet til selv å bestemme når og hvor man vil kjøre.

Har du kjørt bil i alle år uten en eneste ulykke?

Det er dessverre ingen garanti for hva som kan skje i årene som kommer. Statistikken viser at risikoen er lavest ved 40/50 års alderen og øker for hvert år.

Trafikkbildet endrer seg. Alle som har hatt førerkort noen år har opplevd at det har kommet nye trafikkregler og kjøremønstre.

Kurset er to-delt; en teoridel og en praktisk del. Teoridelen går ut på å friske opp gamle kunnskaper samt en gjennomgang av nye trafikkregler. Kjøredelen går ut på å prøve kunnskapene i praksis. Du får kjøre med en erfaren kjørelærer, i din egen eller kjøreskolens bil, i ditt nærmiljø der du er kjent.

Ingen mister kjørekortet uansett kjøreadferd.

Vi inviterer også til høstens nye kurs som vil bli arrangert på Skipper Worsø Ledaal.

Kursene går over fire onsdager + kjøretime.

Datoer: Kursstart: 20. februar (ukene 8, 9 og 10: ons. og fre. + 1 kjøretime)
12. mars (ukene 11, 13 og 14: ons. og fre. + 1 kjøretime)

Kurset koster kr. 850,- og det serveres en enkel lunsj.

Ring oss på tlf. 51 56 43 30 hvis du vil vite mer om kurset eller melde deg på.

SKIPPER WORSE

HJEMSERVICE

Dette er en tjeneste for dem som trenger hjelp til å gjøre hverdagen triveligere og enklere rett og slett som samtalepartner, en som stikker innom – en å gå tur med, hjelp til personlig hygiene, dusj etter behov, hjelp til matlaging, følge til tannlege, lege, apotek, offentlige kontorer m.m.

Skipper Worsø har fantastiske medarbeidere som har ansvar for denne tjenesten, slik at det blir stabilitet i det tilbudet du får av oss.

Ta kontakt med oss for nærmere informasjon tlf. 51 56 43 30.

SKIPPER WORSE

ER DU INTERESSERT I BÅTBYGGING?

I så fall har vi lokaler på Skipper Worsø Ledaal med godt utstyr.

Vi mangler «båtbyggere»

Dersom du har lyst til å sette i gang – ta kontakt med oss på
tlf. 51 56 43 30

Aktiviteter på Skipper Wørse sentrene etter 5. mars

Skipper Wørse Ågesentunet: Tlf. 51 58 14 57

- Mars 13. kl. 12.00** Påskelunsj. Påmelding
Mars 27. kl. 17.00 Allsang og dans med bespisning. Påmelding
April 10. kl. 13.00 Tips og råd om god tannhelse
April 24. kl. 13.00 Informasjon om hørselhemning
Mai 7 kl. 14.00 Besøk på Oljemuseet
Juni 19. kl. 17.00 Grillfest med allsang/dans. Kr. 150,- pr. person

Skipper Wørse Tasta: Tlf. 51 54 13 47

- Mars 12. kl. 12.00** Påskemiddag med andakt, underholdning, allsang, påmelding
April 2. Dans ved Belg, Blås og Komp.
April 23. Vårfest – underholdning, servering av varmrett – etterpå dans ved Jans Trio, påmelding
Juni 17. Sommeravslutning, kveld. Påmelding

PROGRAM «Den nyttige timen» kl. 10.30

- Mars 28.** Reiseskildring fra Thailand med opplevelser og inntrykk fra innsiden ved Bjørn Anda fra Frivillighetssentralen
April 11. Om forbrukerrettigheter ved John Strand fra Forbrukerrådet
April 25. Tips til planting i krukker og kar ved Marianne Lande. Lande gartneri
Mai 9. Inge Bø forteller om gamle dager på Tasta og i Stavanger

Skipper Wørse Madla: Tlf. 51 59 18 13

- Mars 6. kl. 17.00** Takt og Tone/skikk og bruk ved Reidar Helliesen. Underholdning ved Belg, Blås og Komp. Enkel servering. Påmelding. Kr. 100,- pr. pers.
Mars 13. kl. 10.00 «Ut på tur» til Kråkeland med Arne Dale
April 9. kl. 12.30 «Vår i Hagen» ved Ole Geir Skjæveland
April 17. kl. 10.00 «Ut på tur» til Ørnefjell med Njål Vadla
Mai 22. kl. 10.00 «Ut på tur» i området mellom Bynuten og Selvikstakken med Egil Dahle og Kjell Asgautsen
Juni 4. Sommertur til Arboretet. Vi fyller opp i egne biler, har en fin tur i parken og spiser en deilig lunsj sammen etterpå.

Skipper Wørse Ledaal: Tlf. 51 56 43 30

- Mars 9. kl. 18.00** Belg, Blås og Komp. Spiller opp til dans, enkel servering. Kr. 100,- pr. pers.
Mars 11. kl. 12.30 Demonstrasjon og salg av smykker
Mars 30. kl. 16.00 Sanger til søndagskaffen ved prest Harald Johnsen. Søndagsdans

Kurs som starter opp fra og med 5. mars 2008

Skipper Worse Ledaal:	Lær deg å bruke datamaskinen – INTENSIV Windows Vista – INTENSIV
Skipper Worse Ledaal:	Windows xp/Internett/E-post nyb. INTENSIV
Skipper Worse Ledaal:	E-post – INTENSIV
Skipper Worse Ledaal:	Internett – INTENSIV
Skipper Worse Ledaal:	Tekstbehandling – INTENSIV
Skipper Worse Ledaal:	Digitalkamera/bildebeh. Nyb. INTENSIV kveld
Skipper Worse Ledaal:	Trafikk-kurs «Bilfører 65+»
Skipper Worse Ågesentunet:	Blomsterkurs, kveld

Forts. Aktiviteter på Skipper Worse Ledaal:

April 6. kl. 18.00	Belg, Blås og Komp. Spiller opp til dans, enkel servering. Kr. 100,- pr. pers
April 21. kl. 18.00	«Det å være pårørende» Foredrag ved Per Fugelli
April 27. kl. 16.00	Sanger til søndagskaffen ved prest Harald Johnsen
Mai 6. kl. 12.30	Vi planter i krukker og verandakasser. Salg av blomster ved Marianne Lande, Lande gartneri
Mai 17. kl. 11.00	17. mai arrangement i tradisjonens tro

FELLES BUSSTURER:

Torsdag 27. mars	– felles busstur til Jæren, program på sentrene
Torsdag 24. april	– felles busstur – Bli kjent med Sola, Randaberg med omegn. Middag på Sola strandleir
Onsdag 18. juni	– felles busstur til Ørsdalsvannet/Lauperak med «Ørsdølen» MK, program på sentrene.

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE

P.P.

Returadresse:

«Mortepumpen»

Eiganes og Tasta helse- og sosialdistrikt

Løkkeveien 99, postboks 55 – 4001 STAVANGER

ANNONSE

993HJELP™

TIL ALT MULIG

**VI ER TOTAL LEVERANDØR
AV ALLE TYPER
HÅNDVERKTJENESTER
OG KAN HJELPE MED**

- ♣ TØMMERARBEID
- ♣ MURERARBEID
- ♣ MALERARBEID
- ♣ RØRLEGGERARBEID
- ♣ ELEKTRIKERARBEID
- ♣ FLISELEGGING
- ♣ HAGEARBEID
- ♣ OG MYE MER

**VI PÅTAR OSS OGSÅ TOTALRENOVERING AV
BADEROM**

Ta kontakt på

Tlf. 993 45 357

www.993hjelp.no